Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professiona Learning of School Leaders and Teachers

Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

EFG do DIAnna agus LDIAnna

Éascaitheoirí:

cc BY NC

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Ionchais agus Forléargas

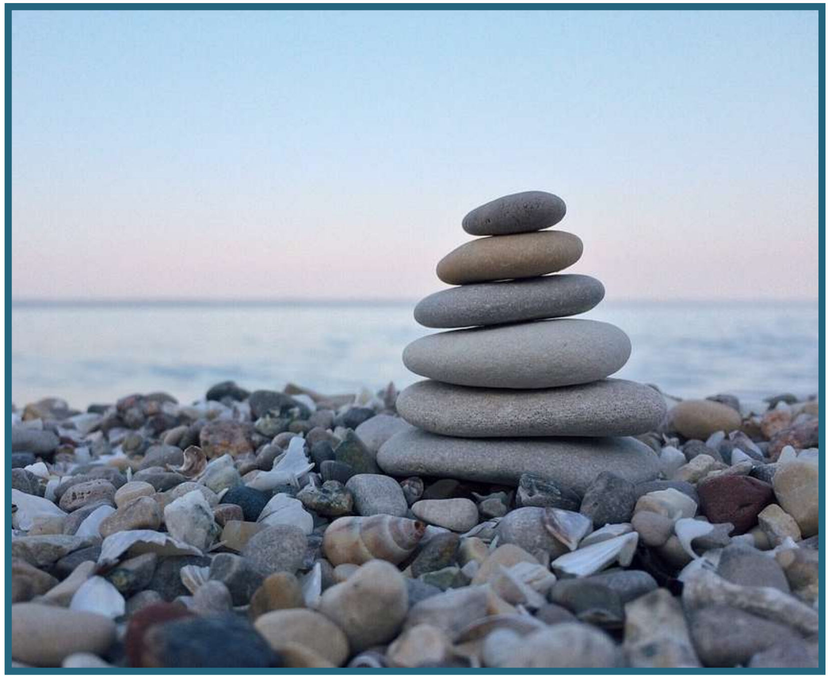

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Ionchais

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Eolas Tábhachtach

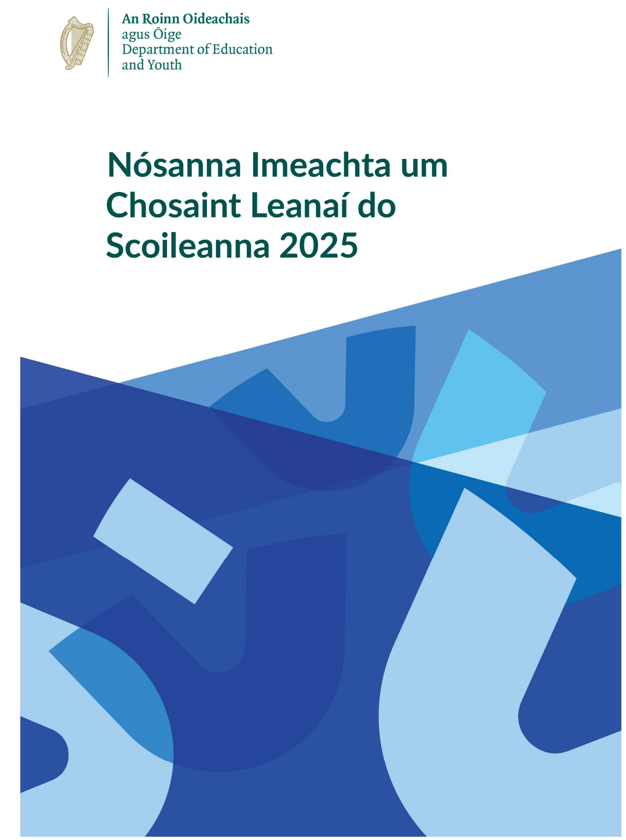

Ba chóir go mbeadh na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus an Ciorclán 0041/2025 a ghabhann leis mar phríomhfhoinse faisnéise do phearsanra na scoile ar chúrsaí a bhaineann le cosaint leanaí.

Níl sé i gceist go gcuirfeadh ábhar an Imeachta Foghlama Gairmiúla seo in ionad an ghá atá le dul i ngleic go hiomlán leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025.

Seiceáil Isteach

Ainm

Ról laistigh den scoil

Comhthéacs na scoile

Forléargas IFG

Seisiún 1 09:30 - 11:00	Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 Achoimre ar an bPríomhthéarmaíocht Cad é atá nua i nósanna imeachta 2025? Róil an DIA agus an LDIA Imní a Thuairisciú
Sos 11:00 - 11:15	
Seisiún 2 11:15 - 13:00	Imní a Thuairisciú Tuairisciú do Tusla Coimeád Taifead Maoirseacht
Lón 13:00 - 14:00	
Seisiún 3 14:00 - 15:30	Cumhdach* Leanaí Nósanna Imeachta Earcaíochta agus Grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána Líomhaintí nó Amhras faoi Mhí-Úsáid Leanaí maidir le Fostaithe Scoile Oiliúint agus Tacaíochtaí Na Chéad Chéimeanna Eile

Tacaíochtaí

Seirbhís Cúnaimh d'Fhostaithe

Folláine le Chéile
Wellbeing Together

SMS:
Téacsáil 'Hi' chuig 087 145 2056
WhatsApp:
Téacsáil 'Hi' chuig 087 369 0010
Saorghlao Éire
1800 411 057

An Garda Síochána

One in Four

Ionad Géarchéime um Éigniú

Connect Counselling

Toward Healing

Samaritans

An tSeirbhís Náisiúnta Comhairleoireachta

MyMind.org

www.gov.ie

Roinn 3.1

Torthaí Sheisiún a hAon

Faoi dheireadh an tseisiúin seo, beidh na rannpháirtithe tar éis:

iniúchadh a dhéanamh ar phríomhghnéithe agus ar struchtúr na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

breithniú a dhéanamh ar phríomhthéarmaíocht sna Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

iniúchadh a dhéanamh ar ábhar nua sna Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

tuiscint a fháil ar ról an DIA agus an LDIA de réir na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

iniúchadh a dhéanamh ar na príomhchéimeanna is gá a thógáil chun ábhair imní a thuairisciú.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

AN1

Oide

Cosaint Leanaí i Scoileanna

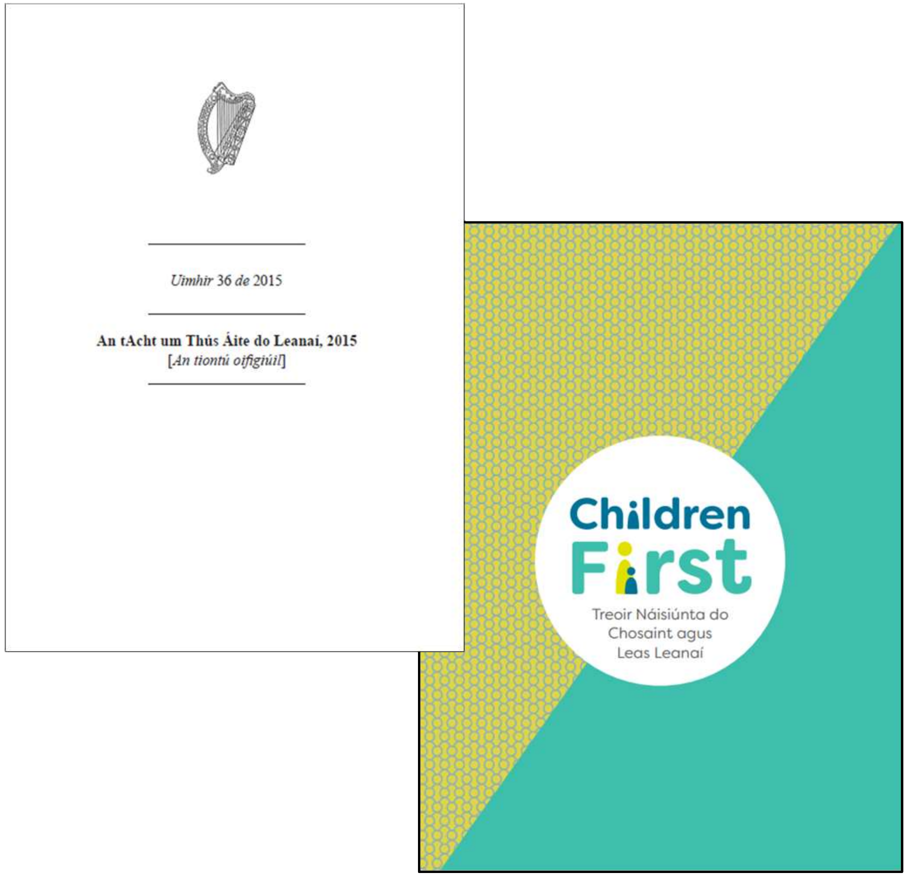

Sleamhnán 10

AN1 [@Ciara Ní Chuilinn] tá an sleamhnán seo éagsúil ón cheann Béarla: ba chóir go mbeadh cóip den cháipéis ó 2023 ann agus ansin ba cheart go mbeadh transition do íomhá de na NI 2025 nach bhfuil ann chomh maith tá an íomhá mícheart anseo de na NI

Aoife Ní Dhomhnaill, 2025-09-16T12:59:57.643

CN1 0 [@Aoife Ní Dhomhnaill] An miste leat é a cheartú?

Ciara Ní Chuilinn, 2025-09-16T14:16:57.793

AN1 1 [@Ciara Ní Chuilinn] ceartaithe anois: chuir mé cuí ar na animations ann; cé go mbreathnaíonn sé aisteach ón radharc le na nótaí srl; sa cur I láthair oibríonn sé ar nós an LB

Aoife Ní Dhomhnaill, 2025-09-16T15:07:40.652

Oide

Ciorclán 41/2025

Nósanna Imeachta 2025 a ghlacadh tráth nach déanaí ná an 31 Nollaig 2026.

Is féidir le scoileanna glacadh leis na nósanna imeachta nuashonraithe ag pointe ar bith roimh an dáta sin.

Ní mór don bhord a chinntiú go bhfuil na teimpléid is déanaí don Ráiteas Cosanta Leanaí agus don Mheasúnú Riosca á n-úsáid.

Tugtar breac-chuntas in Aguisín 1 ar achoimre na gcaibidlí agus ar na príomhathruithe.

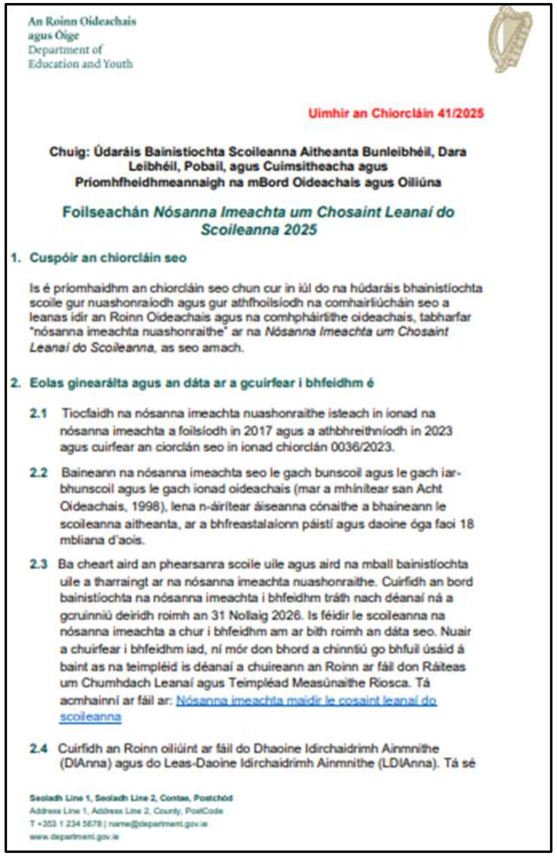

An Roinn Oideachais agus Óige
Department of Education and Youth

Uimhir an Chiorcláin 41/2025

Chuig: Údaráis Bainistíochta Scoileanna Aitheanta Bunleibhéil, Dara Leibhéil, Pobail, agus Cuimsitheacha agus Príomhfheidhmeannaigh na mBord Oideachais agus Oiliúna

Foilseachán *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*

1. Cuspóir an chiorcláin seo

Is é príomhaidhm an chiorcláin seo chun cur in iúl do na húdaráis bhainistíochta scoile gur nuashonraíodh agus gur athfhoilsíodh na comhairliúcháin seo a leanas idir an Roinn Oideachais agus na comhpháirtithe oideachais, tabharfar "nósanna imeachta nuashonraithe" ar na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna*, as seo amach.

2. Eolas ginearálta agus an dáta ar a gcuirfear i bhfeidhm é

2.1 Tiocfaidh na nósanna imeachta nuashonraithe isteach in ionad na nósanna imeachta a foilsíodh in 2017 agus a athbhreithníodh in 2023 agus cuirfear an ciorclán seo in ionad chiorclán 0036/2023.

2.2 Baineann na nósanna imeachta seo le gach bunscoil agus le gach iar-bhunscoil agus le gach ionad oideachais (mar a mhínítear san Acht Oideachais, 1998), lena n-áirítear áiseanna cónaithe a bhaineann le scoileanna aitheanta, ar a bhfreastalaíonn páistí agus daoine óga faoi 18 mbliana d'aois.

2.3 Ba cheart aird an phearsanra scoile uile agus aird na mball bainistíochta uile a tharraingt ar na nósanna imeachta nuashonraithe. Cuirfidh an bord bainistíochta na nósanna imeachta i bhfeidhm tráth nach déanaí ná a gcruinniú deiridh roimh an 31 Nollaig 2026. Is féidir le scoileanna na nósanna imeachta a chur i bhfeidhm am ar bith roimh an dáta seo. Nuair a chuirfear i bhfeidhm iad, ní mór don bhord a chinntiú go bhfuil úsáid á baint as na teimpléid is déanaí a chuireann an Roinn ar fáil don Ráiteas um Chumhdach Leanaí agus Teimpléad Measúnaithe Riosca. Tá acmhainní ar fáil ar: Nósanna imeachta maidir le cosaint leanaí do scoileanna

2.4 Cuirfidh an Roinn oiliúint ar fáil do Dhaoine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIAnna) agus do Leas-Daoine Idirchaidrimh Ainmnithe (LDIAnna). Tá sé

Seoladh Line 1, Seoladh Line 2, Contae, Postchód
Address Line 1, Address Line 2, County, PostCode
T +353 1 234 5678 | name@department.gov.ie
www.department.gov.ie

Ciorclán 41/2025

Teidil na gCaibidlí

Gluais Téarmaí

Caibidil 1: Réamhrá

Caibidil 2: Mí-Úsáid Leanaí a Shainmhíniú agus a Aithint

Caibidil 3: Líomhaintí Mí-Úsáide Siarghabhálacha

Caibidil 4: Róil agus Freagrachtaí

Caibidil 5: Cúiseanna Imní a Thuairisciú

Caibidil 6: Conas Tuairisc a Dhéanamh do Tusla

Caibidil 7: Líomhaintí nó Amhras faoi Mhí-Úsáid Leanaí maidir le Fostaithe Scoile

Caibidil 8: Coimeád Taifead

Caibidil 9: Ceanglais Chosanta Leanaí

Caibidil 10: Nósanna Imeachta agus Riachtanais Earcaíochta do Ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána

Caibidil 11: Oiliúint agus Tacaíochtaí

Caibidil 12: Maoirseacht

Aguisíní

Cé hiad na daoine i Nósanna Imeachta 2025?

Oide

Páiste/ Scoláire	Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA)	Duine Ábhartha	Duine Sainordaithe
Pearsanra Scoile	Leas-Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (LDIA)	Tuismitheoir/ Cúramóir	Duine Neamh-shainordaithe

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Déanaimis Achoimre
Príomhthéarmaíocht

Oide

Cosaint Leanaí

Cumhdach Leanaí*

Cúiseanna Réasúnacha Imní

Cineálacha Mí-Úsáide Leanaí

Táirseach na Díobhála

Roinn 1.2, 2.1, 2.2, 2.3

Sainmhíniú ar Chosaint Leanaí agus ar Chumhdach Leanaí

Oide

Is é is cosaint leanaí ann an ghníomhaíocht a bhaineann le cosaint a thabhairt do leanaí atá ag fulaingt nó a d'fhéadfadh a bheith ag fulaingt nó atá i mbaol díobhála mar thoradh ar mhí-úsáid, lena n-áirítear faillí, mí-úsáid mhothúchánach, mí-úsáid fhisiciúil agus mí-úsáid ghnéasach.

Tá cosaint* leanaí níos leithne ná aire a thabhairt don leanbh agus baineann sé le cleachtas sábháilte agus le freagairtí cuí ó oibrithe agus ó oibrithe deonacha a chinntiú ar ábhair imní faoi shábháilteacht nó leas leanaí, lena n-áirítear ábhair imní ar líne, má thagann siad chun cinn. Baineann cosaint leanaí leis an leanbh a chosaint ó dhochar, a leas a chur chun cinn agus trí sin, timpeallacht a chruthú a chuireann ar chumas leanaí agus daoine óga fás, forbairt agus a lánacmhainneacht a bhaint amach.

Roinn 1.2

Cad iad na Cúiseanna Réasúnta Imní?

Oide

Ba chóir Tusla a chur ar an eolas i gcónaí nuair a bhíonn cúis réasúnach imní ag duine go bhféadfaí, go raibh nó go bhfuil mí-úsáid nó faillí a dhéanamh ar leanbh nó go bhfuil siad ina mbaol sin.

→

Ní gá go mbeadh cruthúnas ag duine gur tharla mí-úsáid chun ábhar imní a thuairisciú do Tusla.

↓

Ní gá ach go bhfuil forais réasúnacha imní ag an duine.

←

Is é ról Tusla measúnú a dhéanamh ar na hábhair imní a chuirtear in iúl dó.

Cad iad na Cúiseanna Réasúnta Imní?

Fianaise (mar shampla, gortú nó iompar) atá comhsheasmhach le mí-úsáid agus nach dócha go ndearnadh é ar aon bhealach eile.

Aon imní faoi mhí-úsáid ghnéasach fhéideartha.

Comharthaí comhsheasmhacha go bhfuil leanbh ag fulaingt ó fhaillí mhothúchánach nó fhisiceach.

Páiste ag rá nó ag tabhairt le fios ar bhealaí eile gur baineadh mí-úsáid as.

Admháil nó léiriú ag duine fásta nó leanbh ar mhí-úsáid líomhnaithe a rinne siad.

Cuntas ó dhuine a chonaic an leanbh á mhí-úsáid.

Roinn 2.1

Cineálacha Drochúsáide Leanaí

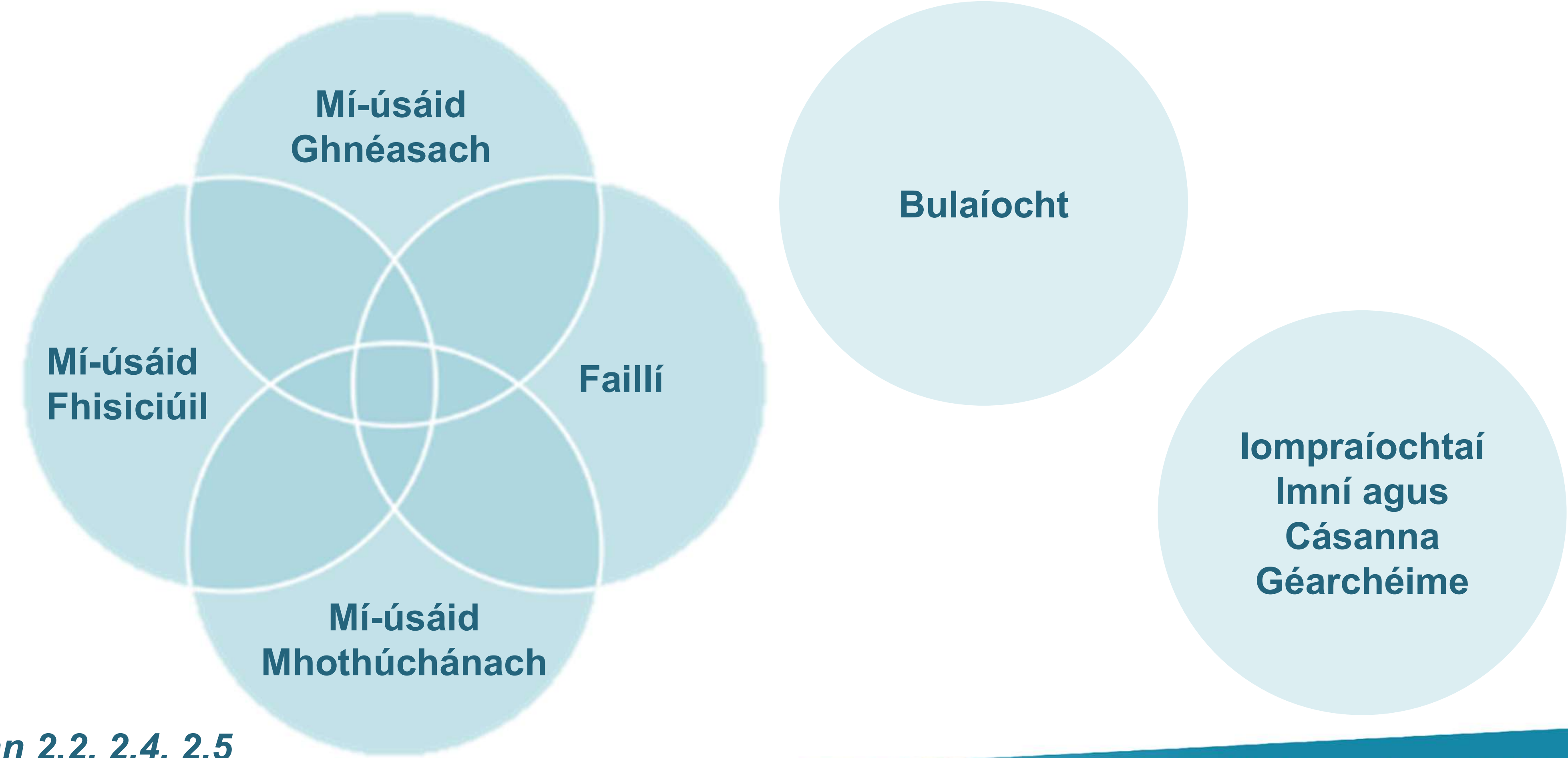

Roinn 2.2, 2.4, 2.5

Saincheisteanna idir Piaraí

Is féidir le mí-úsáid tarlú i measc piaraí freisin – lena n-áirítear cásanna ina bhfuil scoláire amháin os cionn 18 mbliana d'aois.

I gcás ina bhfuil aon éiginnteacht ann maidir le hábhair imní a d'fhéadfadh teacht chun cinn idir piaraí, sa chás go bhfuil an bheirt acu faoi bhun 18 mbliana d'aois, nó nuair is duine fásta amháin nó níos mó iad, ba chóir dul i gcomhairle le Tusla chun comhairle a fháil.

Sa chás go bhfuil forais réasúnacha imní ann, ba chóir Tusla a chur ar an eolas i gcónaí.

Roinn 2.8

Cad é Tairseach an Dochair?

Sroichtear tairseach an dochair nuair a bhíonn a fhios ag an duine sainordaithe, go gcreideann sé nó go bhfuil forais réasúnacha aige le bheith in amhras go ndearnadh, go bhfuil nó go bhfuil an baol ann go gcaithfí go dona le leanbh go dtí an pointe go ndearnadh nó go bhfuiltear ag cur isteach go tromchúiseach ar shláinte, ar fhorbairt nó ar leas an linbh, nó ar dócha go ndéanfar difear tromchúiseach dó.

Roinn 2.3

Sleamhnán 20

AN1 [@Ciara Ní Chuilinn] Táim ag athrú an sleamhnán seo: bhí sé uile measctha suas agus ní raibh sé ag cloí leis an cháipéis “go dona leis nó go bhfuil sé i mbaol go gcaithfí go dona leis go dtí an pointe gur cuireadh isteach go bhfuiltear ag cur isteach go “….an rud atá san alt sna NÍ go díreach curtha isteach agam anois

Aoife Ní Dhomhnaill, 2025-09-16T13:33:08.804

CN1 0 GRMA a Aoife

Ciara Ní Chuilinn, 2025-09-16T14:58:17.602

Cad é atá nua?

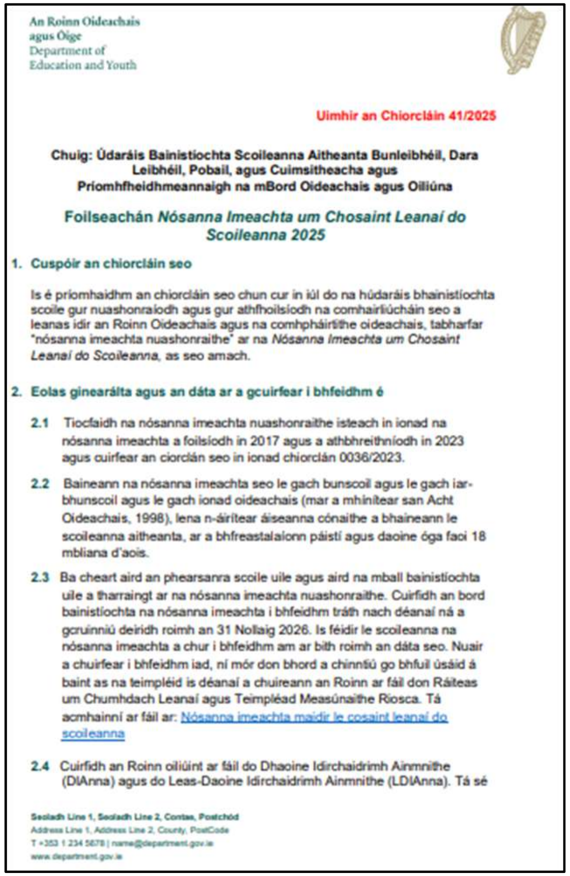

An Roinn Oideachais agus Óige
Department of Education and Youth

Uimhir an Chiorcláin 41/2025

Chuig: Údaráis Bainistíochta Scoileanna Aitheanta Bunleibhéil, Dara Leibhéil, Pobail, agus Cuimsitheacha agus Príomhfheidhmeannaigh na mBord Oideachais agus Oiliúna

Foilseachán *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025*

1. Cuspóir an chiorcláin seo

Is é príomhaidhm an chiorcláin seo chun cur in iúl do na húdaráis bhainistíochta scoile gur nuashonraíodh agus gur athfhoilsíodh na comhairliúcháin seo a leanas idir an Roinn Oideachais agus na comhpháirtithe oideachais, tabharfar "nósanna imeachta nuashonraithe" ar na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna*, as seo amach.

2. Eolas ginearálta agus an dáta ar a gcuirfear i bhfeidhm é

2.1 Tiocfaidh na nósanna imeachta nuashonraithe isteach in ionad na nósanna imeachta a foilsíodh in 2017 agus a athbhreithníodh in 2023 agus cuirfear an ciorclán seo in ionad chiorclán 0036/2023.

2.2 Baineann na nósanna imeachta seo le gach bunscoil agus le gach iar-bhunscoil agus le gach ionad oideachais (mar a mhínítear san Acht Oideachais, 1998), lena n-áirítear áiseanna cónaithe a bhaineann le scoileanna aitheanta, ar a bhfreastalaíonn páistí agus daoine óga faoi 18 mbliana d'aois.

2.3 Ba cheart aird an phearsanra scoile uile agus aird na mball bainistíochta uile a tharraingt ar na nósanna imeachta nuashonraithe. Cuirfidh an bord bainistíochta na nósanna imeachta i bhfeidhm tráth nach déanaí ná a gcruinniú deiridh roimh an 31 Nollaig 2026. Is féidir le scoileanna na nósanna imeachta a chur i bhfeidhm am ar bith roimh an dáta seo. Nuair a chuirfear i bhfeidhm iad, ní mór don bhord a chinntiú go bhfuil úsáid á baint as na teimpléid is déanaí a chuireann an Roinn ar fáil don Ráiteas um Chumhdach Leanaí agus Teimpléad Measúnaithe Riosca. Tá acmhainní ar fáil ar: Nósanna imeachta maidir le cosaint leanaí do scoileanna

2.4 Cuirfidh an Roinn oiliúint ar fáil do Dhaoine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIAnna) agus do Leas-Daoine Idirchaidrimh Ainmnithe (LDIAnna). Tá sé

Seoladh Line 1, Seoladh Line 2, Contae, Postchód
Address Line 1, Address Line 2, County, PostCode
T +353 1 234 5678 | name@department.gov.ie
www.department.gov.ie

Ciorclán 41/2025, Aguisín 1

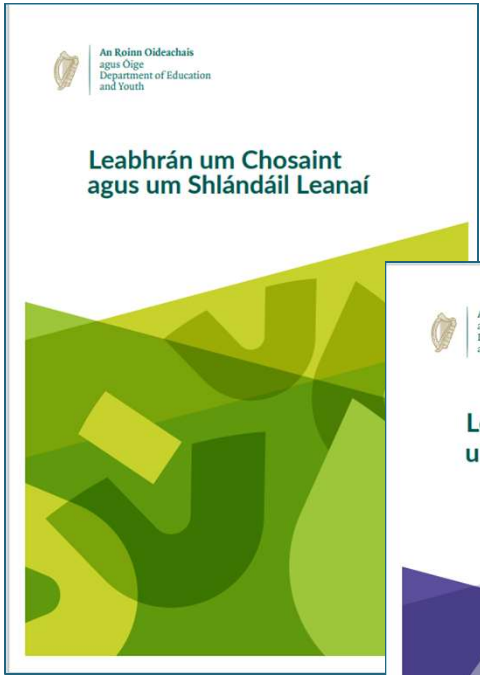

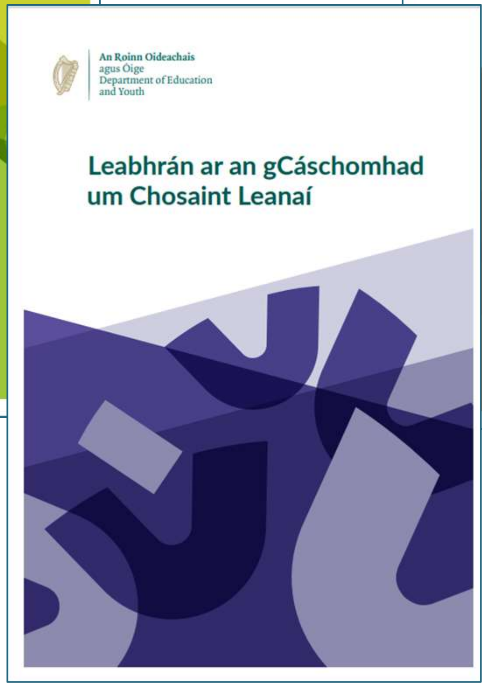

Ról an DIA agus an LDIA

Oide

Ról an DIA agus an LDIA

Ról an DIA

Roinn 4.3.4

Ról an LDIA

Roinn 4.3.5

Cad é Ról Leathnaithe an LDIA?
Smaoinigh, Pléigh i mBeirteanna, Roinn, Taifead

Tacú leis an DIA chun a chinntiú go leantar na nósanna imeachta um chosaint leanaí.

Tacú leis an DIA le taifid chruinne a choinneáil.

Tacú leis an DIA chun a chinntiú go gcloítear leis na prótacail tuairiscithe go léir.

Coinneoidh an DIA an LDIA cothrom le dáta maidir le cásanna gníomhacha.

Cad iad na himpleachtaí praiticiúla a bhaineann leis seo do do scoil?

Roinn 4.3.5

Ról an DIA / LDIA
Pointí le tabhairt faoi deara

Oide

Ba chóir teagmháil a dhéanamh i gcónaí leis an oibrí sóisialta ar dualgas de chuid Tusla nuair a bhíonn comhairle ag teastáil ón DIA.

Ní hé an cás gur féidir leis an DIA nó an LDIA líomhain a fháil. Má bhíonn an DIA agus an LDIA araon ar an láthair, is é an DIA a fhaigheann an tuairisc i gcónaí.

Tá DIA amháin sa scoil agus LDIA amháin.

Ní féidir tacaíocht an LDIA a úsáid mar phróiseas scagtha ná ní féidir aon mhoill ama a chur ar an tuairisciú.

I gcás líomhain in aghaidh an LDIA, **ní féidir leis** an DIA tacaíocht a lorg ón LDIA agus an cás sin á bhainistiú.

Roinn 4.3.5

Ról DIA/LDIA
Taispeáint Faisnéise

Ainmneacha an DIA, an LDIA agus an duine ábhartha (is é sin, an duine atá mar an chéad phointe teagmhála maidir le ráiteas an tsoláthraí um chumhdach leanaí. I suíomh scoile, is é seo an duine idirchaidrimh ainmnithe) a thaifeadadh sa Ráiteas um Chosaint Leanaí.

Nua:

Taispeánfar ainm agus grianghraf an DIA in áit fheiceálach in aice leis an bpríomhbhealach isteach chuig an scoil, ag baint úsáide as an teimpléad don Ráiteas um Chosaint Leanaí atá sothuigthe ag scoláirí.

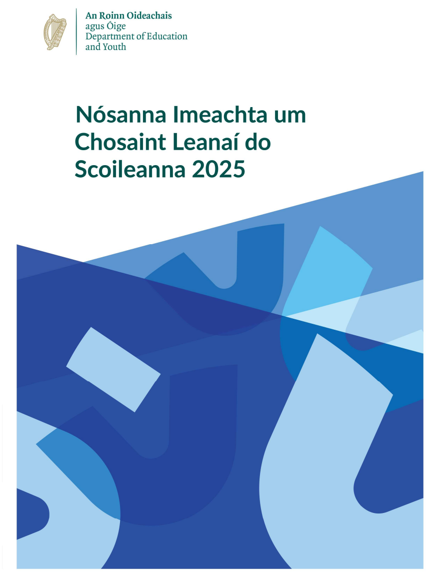
An Roinn Oideachais agus Óige
Department of Education and Youth

Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

Roinn 4.3.5, 9.10.2

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Tuairisciú ar Ábhair Imní

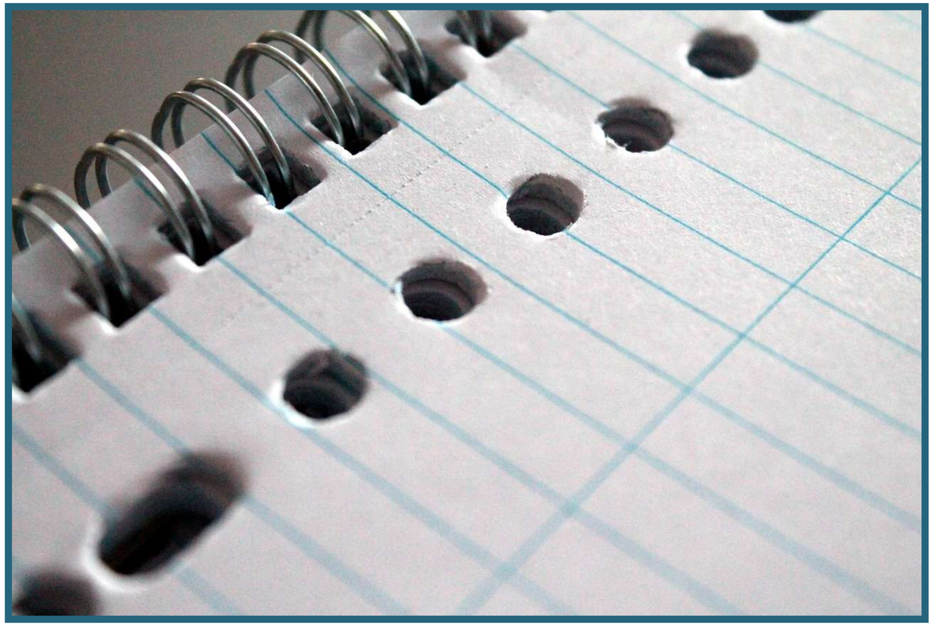

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

CN1

Tuairisciú ar Ábhair Imní - Príomhchéimeanna

Oide

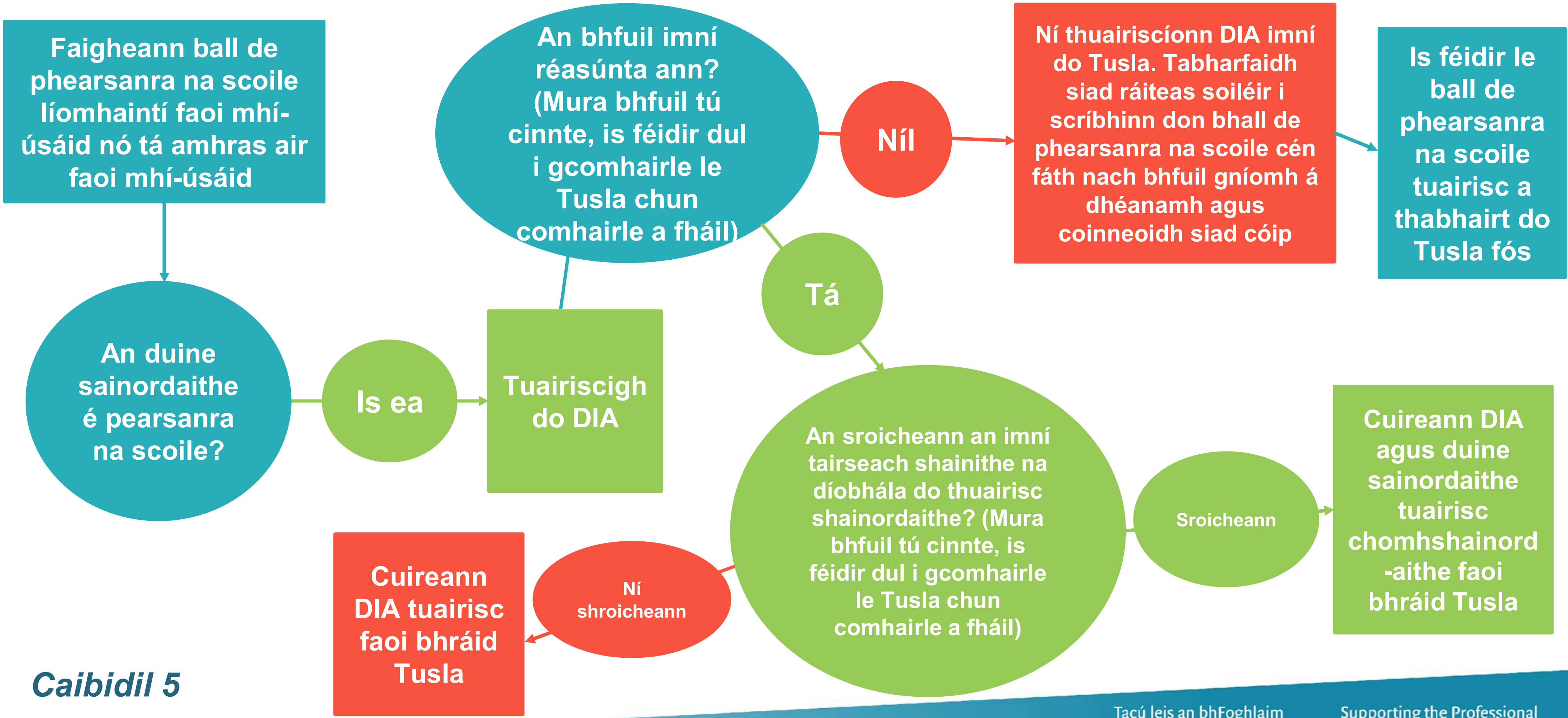

Caibidil 5

Sleamhnán 28

CN1 Beochan le deisiú

Ciara Ní Chuilinn, 2025-09-16T08:26:33.971

Tuairisciú ar Ábhair Imní

Coimeád Taifead agus Cumarsáid le Pearsanra na Scoile

I ngach cás inar lorg an DIA comhairle ó Tusla

Coimeádfaidh an DIA taifead den chomhairliúchán ina luafar:

- An dáta
- Ainm iomlán an oifigigh le Tusla
- An chomhairle a tugadh

Roinn 5.3.4

Tuairisciú ar Ábhair Imní

Coimeád Taifead agus Cumarsáid le Pearsanra na Scoile

Imní ardaithe ag pearsanra na scoile	Cuirfidh an DIA in iúl dóibh go bhfuil comhairle á lorg ó Tusla. Cuir an chomhairle in iúl dóibh nuair a fhaightear í. Coinnigh taifead gur tharla sé sin.
Má chinneann DIA gan tuairisc a thabhairt do Tusla	Tabhair ráiteas soiléir i scríbhinn maidir leis na cúiseanna nach bhfuil gníomh á dhéanamh. Coinnigh taifead den ráiteas sin agus cuir é i gcáschomhad CL.
Má bhíonn imní fós ar an mball de phearsanra na scoile	Tá saoirse acu dul i gcomhairle le Tusla féin nó tuairisciú dóibh. Má thugann siad tuairisc do Tusla, cuirfear cóip den tuairisc ar fáil don DIA.

Roinn 5.3.4

Tuairisciú ar Ábhair Imní
Nuair a bhaineann an líomhain leis an DIA

Oide

Sa chás go mbaineann an líomhain nó an t-ábhar imní leis an DIA, déanfaidh an fostaí scoile, gan mhoill, an t-ábhar a thuairisciú do Chathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta nó do Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin an BOO.

Sa chás go mbíonn ábhar imní cosanta leanaí ag an tuismitheoir/cúramóir, a bhaineann leis an DIA, féadfaidh siad ceachtar acu an t-ábhar a thuairisciú d'fhostaí scoile nó go díreach do Chathaoirleach an BB nó do Phríomhfheidhmeannach an BOO.

Glacfaidh an cathaoirleach nó an POF ról an DIA agus leanfaidh sé na nósanna imeachta ábhartha.

Tacóidh an LDIA leis an gcathaoirleach nó leis an bPríomhfheidhmeannach ina ról mar DIA i gcás den sórt sin.

Roinn 5.1.9, 5.4.3

Príomhfhoghlaim
Gníomhaíocht

Oide

1

Breac síos **do phríomhphointí foghlama** ó sheisiún 1

2

Liostaigh **aon ghníomhartha mar thoradh** duitse mar DIA/ LDIA?

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Briseadh / Sos

Ba chóir go mbeadh na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus an Ciorclán 0041/2025 a ghabhann leis mar phríomhfhoinse faisnéise do phearsanra na scoile ar chúrsaí a bhaineann le cosaint leanaí.

Níl sé i gceist go gcuirfeadh ábhar an Imeachta Foghlama Gairmiúla seo in ionad an ghá atá le dul i ngleic go hiomlán leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025.

Torthaí Sheisiún a Dó

Faoi dheireadh an tseisiúin seo, beidh na rannpháirtithe tar éis:

tuiscint a fháil ar na céimeanna ábhartha breise le glacadh agus ábhar imní á thuairisciú

feasacht a fhorbairt ar na céimeanna atá le glacadh agus le linn dóibh tuairisciú do Tusla

obair a dhéanamh leis na teimpléid agus na príomhghnéithe a bhaineann le taifead a choimeád

a bheith ar an eolas faoi róil agus oibleagáidí maoirseachta

iniúchadh a dhéanamh ar an Tuairisc Mhaoirsithe um Chosaint Leanaí

Teidil na gCaibidlí

Oide

Gluais Téarmaí

Caibidil 1: Réamhrá

Caibidil 2: Mí-Úsáid Leanaí a Shainmhíniú agus a Aithint

Caibidil 3: Líomhaintí Mí-Úsáide Siarghabhálacha

Caibidil 4: Róil agus Freagrachtaí

Caibidil 5: Cúiseanna Imní a Thuairisciú

Caibidil 6: Conas Tuairisc a Dhéanamh do Tusla

Caibidil 7: Líomhaintí nó Amhras faoi Mhí-Úsáid Leanaí maidir le Fostaithe Scoile

Caibidil 8: Coimeád Taifid

Caibidil 9: Ceanglais Chosanta* Leanaí

Caibidil 10: Nósanna Imeachta agus Riachtanais Earcaíochta do Ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána

Caibidil 11: Oiliúint agus Tacaíochtaí

Caibidil 12: Maoirseacht

Aguisíní

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Tuairisciú ar Ábhair Imní

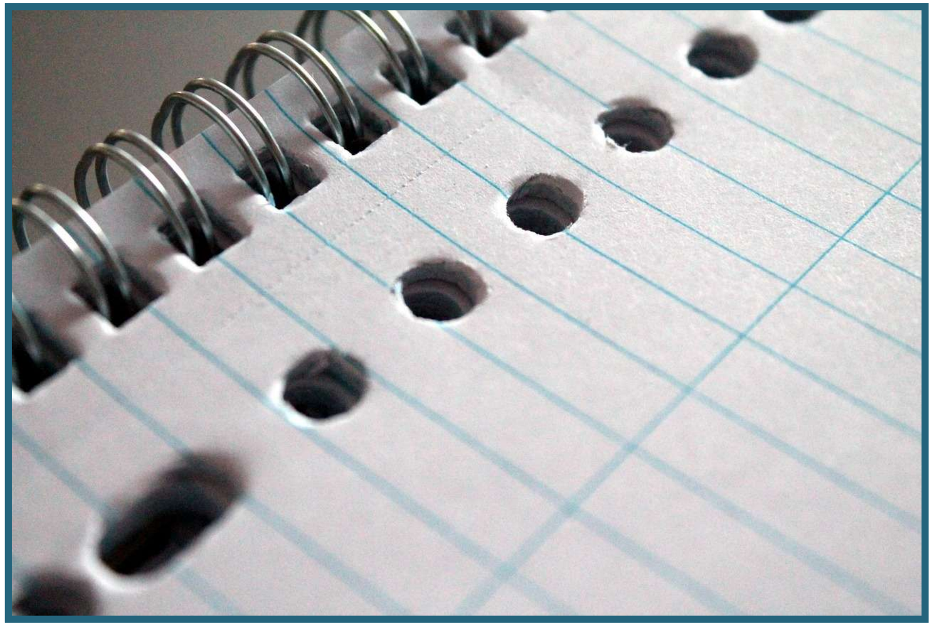

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Tuairisciú ar Ábhair Imní
Tuismitheoirí a Chur ar an eolas

Oide

Tuismitheoirí/Cúramóirí a chur ar an eolas faoi Ábhar Imní maidir le Cosaint Leanaí	Ba cheart don DIA tuismitheoirí /cúramóirí a chur ar an eolas nuair a thagann cúis imní faoi chosaint leanaí chun cinn maidir lena leanbh chomh luath agus is féidir tar éis dóibh fáil amach faoin gcúis imní. Ba chóir taifead ar an gcumarsáid a choinneáil.
Tuismitheoir/ Cúramóir a chur ar an eolas go bhfuil Tuairisc maidir lena Leanbh á tabhairt do Tusla	Is dea-chleachtas é an tuismitheoir /cúramóir a chur ar an eolas nuair a bhíonn tuairisc á tabhairt do Tusla faoina leanbh agus na cúiseanna atá ann leis an gcinneadh an tuairisc a dhéanamh. Sa chás go bhfuil múinteoir cláraithe ag cur tuairisc faoi bhráid Tusla, glacfaidh an DIA, seachas an múinteoir lena mbaineann, freagracht as an tuismitheoir/cúramóir a chur ar an eolas.

Roinn 5.3.6, 5.3.7

Tuairisciú ar Ábhar Imní
Tuismitheoirí a Chur ar an eolas

Cásanna **nár** cheart tuismitheoir /cúramóir a chur ar an eolas faoi thuairisc chuig Tusla	Ní gá tuismitheoir/cúramóir a chur ar an eolas go bhfuil tuairisc á déanamh: • más rud é trína dhéanamh, go gcuirfear an leanbh i mbaol breise; nó • i gcásanna ina bhféadfadh eolas an teaghlaigh ar an tuairisc dochar a dhéanamh do chumas Tusla measúnú riosca a dhéanamh; nó • má tá an tuairisceoir den tuairim réasúnach go bhféadfadh sé an tuairisceoir a chur i mbaol díobhála ón teaghlach dá ndéanfaí amhlaidh. I gcúinsí áirithe b'fhéidir gur thug Tusla comhairle don DIA gan an tuismitheoir /caomhnóir a chur ar an eolas, agus i gcásanna den sórt sin ba cheart an chomhairle sin a leanúint.

Déanfaidh an DIA nóta sa cháschomhad um chosaint leanaí i gcás nach bhfuil tuismitheoir/ cúramóir curtha ar an eolas ar na cúiseanna thuasluaite.

Sa chás go bhfuil an DIA neamhchinnte faoin tuismitheoir /cúramóir a chur ar an eolas, ba cheart dóibh comhairle a lorg ó Tusla.

Roinn 5.3.8

Oide

Tuairisciú ar Ábhair Imní

An gníomh atá le déanamh nuair a thuairiscíonn tuismitheoir cúis imní faoi chosaint leanaí maidir lena leanbh féin

1. Tuairisciú don DIA
2. Leanann DIA nósanna imeachta tuairiscithe
3. Ba chóir go n-admhódh DIA go bhfuarthas an chúis imní
4. Chomh luath agus is féidir, ach laistigh de 5 lá scoile, eiseoidh an DIA fógra i scríbhinn don tuismitheoir/cúramóir

Roinn 5.4

Tuairisciú ar Ábhair Imní

An gníomh atá le déanamh i gcás go dtarraingíonn duine, nach ball de phearsanra na scoile iad, cúis imní anuas faoi chosaint leanaí nach mbaineann lena leanbh féin

Duine seachtrach
Tuismitheoir eile
Scoláire eile

→ Tuairisciú don DIA

→ Leanann DIA na céimeanna cuí

↓ Níl aon cheanglas ann an duine a chur ar an eolas

← Is den dea-chleachtas teagmháil a dhéanamh leo agus a chur in iúl dóibh go leanfar nósanna imeachta um chosaint leanaí

Roinn 5.5

Tuairisciú ar Ábhair Imní

Leanaí a Aistríonn Scoileanna

I gcás ina n-aistríonn leanbh nó ina bhfágann siad scoil (lena n-áirítear aistrithe ón mbunscoil go dtí an iar-bhunscoil nó nuair a thuigtear go bhfuil leanbh ag fágáil na dlínse) agus i gcás go bhfuil tuairisc um chosaint leanaí déanta ag an DIA roimhe seo a bhaineann leis an leanbh sin, nó go bhfuil siad ar an eolas go bhfuil go bhfuil tuairisc ar chosaint leanaí a bhaineann leis an leanbh sin tugtha ag ball de phearsanra na scoile do Tusla san am atá thart, ba cheart don DIA Tusla a chur ar an eolas faoi aistriú an linbh.

Ba cheart taifead de sin a choinneáil ar an gcomhad um chosaint leanaí a bhaineann leis an atreorú bunaidh.

Roinn 5.7

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Tuairisc a Dhéanamh do Tusla

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Tuairisc do Tusla

Freagrachtaí Reachtúla Daoine Sainordaithe

Tá dhá phríomhfhreagracht reachtúla ag duine sainordaithe:

a) Aon eolas, creideamh nó forais réasúnacha le bheith in amhras go ndearnadh díobháil do leanbh, go bhfuil díobháil á déanamh dóibh nó go bhfuil siad i mbaol go ndéanfaí díobháil dóibh, a thuairisciú chuig Tusla; *agus*

b) Cuidiú le Tusla measúnú a dhéanamh ar chúis imní a ndearnadh tuairisc shainordaithe ina leith, má iarrann Tusla é sin.

Roinn 4.2.1

Conas Tuairisc a Dhéanamh do Tusla

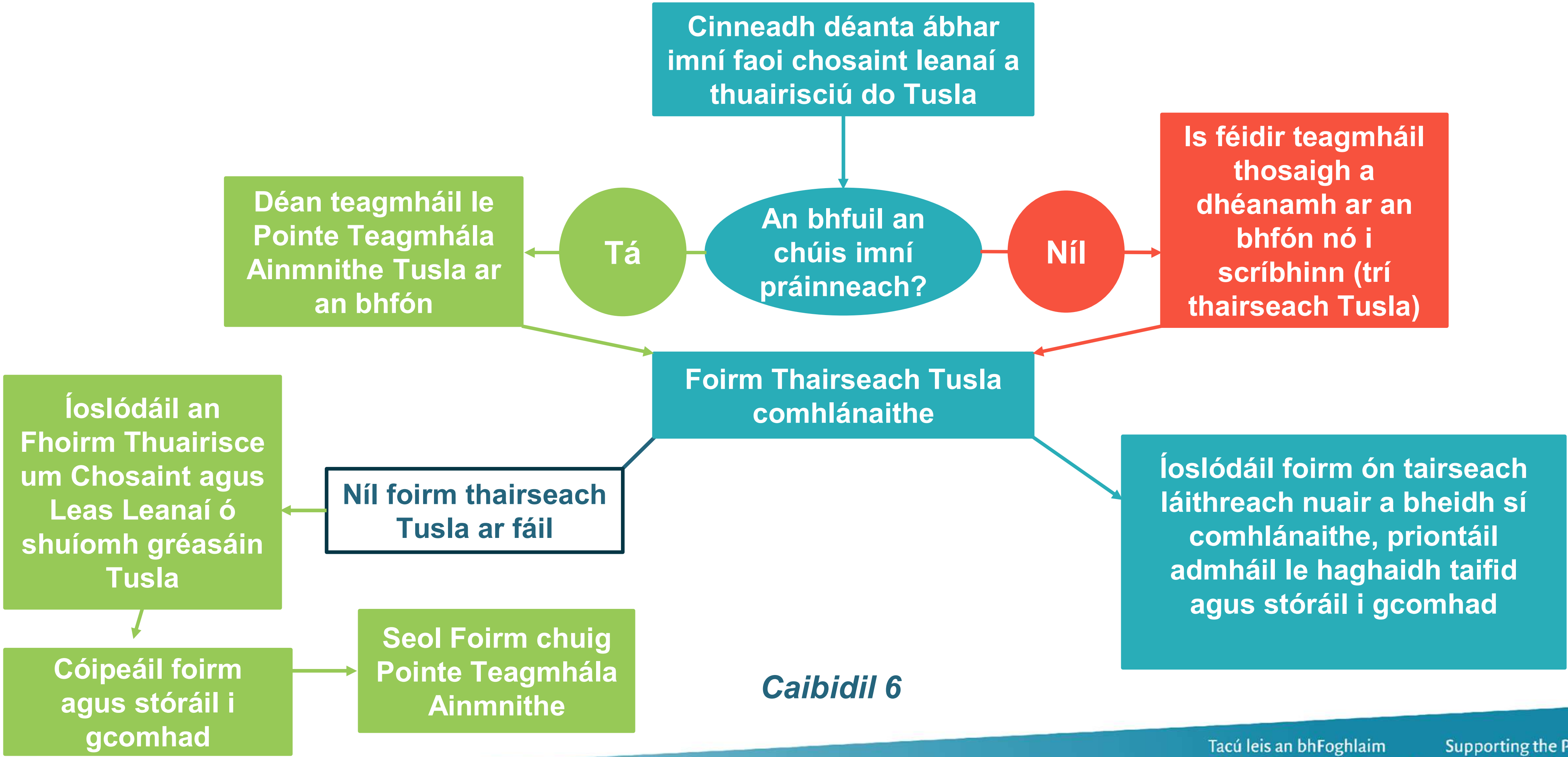

Caibidil 6

Tuairisciú Ábhair Imní do Thusla

Foirm Thuairiscithe um Chosaint agus Leas Leanaí Tusla

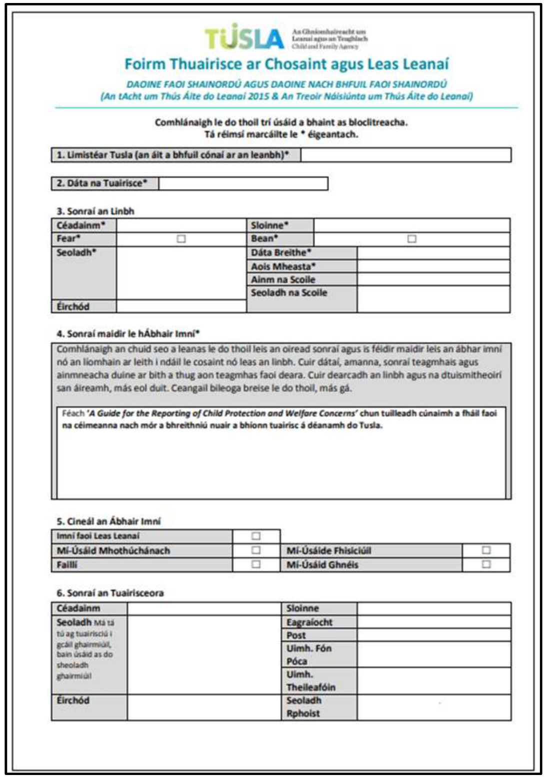
TUSLA An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach Child and Family Agency

Foirm Thuairisce ar Chosaint agus Leas Leanaí

DAOINE FAOI SHAINORDÚ AGUS DAOINE NACH BHFUIL FAOI SHAINORDÚ
(An tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015 & An Treoir Náisiúnta um Thús Áite do Leanaí)

Comhlánaigh le do thoil trí úsáid a bhaint as bloclitreacha.
Tá réimsí marcáilte le * éigeantach.

1. Limistéar Tusla (an áit a bhfuil cónaí ar an leanbh)*

2. Dáta na Tuairisce*

3. Sonraí an Linbh

Céadainm*		Sloinne*	
Fear*	☐	Bean*	☐
Seoladh*		Dáta Breithe*	
		Aois Mheasta*	
		Ainm na Scoile	
		Seoladh na Scoile	
Éirchód			

4. Sonraí maidir le hÁbhair Imní*

Comhlánaigh an chuid seo a leanas le do thoil leis an oiread sonraí agus is féidir maidir leis an ábhar imní nó an líomhain ar leith i ndáil le cosaint nó leas an linbh. Cuir dátaí, amanna, sonraí teagmhais agus ainmneacha duine ar bith a thug aon teagmhas faoi deara. Cuir dearcadh an linbh agus na dtuismitheoirí san áireamh, más eol duit. Ceangail bileoga breise le do thoil, más gá.

Féach '*A Guide for the Reporting of Child Protection and Welfare Concerns*' chun tuilleadh cúnaimh a fháil faoi na céimeanna nach mór a bhreithniú nuair a bhíonn tuairisc á déanamh do Tusla.

5. Cineál an Ábhair Imní

Imní faoi Leas Leanaí	☐		
Mí-Úsáid Mhothúchánach	☐	Mí-Úsáide Fhisiciúil	☐
Faillí	☐	Mí-Úsáid Ghnéis	☐

6. Sonraí an Tuairisceora

Céadainm		Sloinne	
Seoladh Má tá tú ag tuairisciú i gcáil ghairmiúil, bain úsáid as do sheoladh ghairmiúil		Eagraíocht	
		Post	
		Uimh. Fón Póca	
		Uimh. Theileafóin	
Éirchód		Seoladh Rphoist	

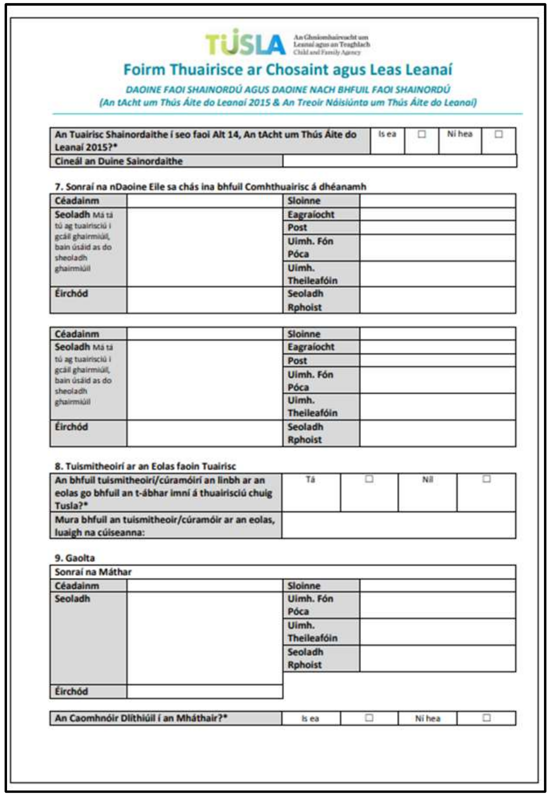
TUSLA An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach Child and Family Agency

Foirm Thuairisce ar Chosaint agus Leas Leanaí

DAOINE FAOI SHAINORDÚ AGUS DAOINE NACH BHFUIL FAOI SHAINORDÚ
(An tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015 & An Treoir Náisiúnta um Thús Áite do Leanaí)

An Tuairisc Shainordaithe í seo faoi Alt 14, An tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015?*	Is ea	☐	Ní hea	☐
Cineál an Duine Sainordaithe				

7. Sonraí na nDaoine Eile sa chás ina bhfuil Comhthuairisc á dhéanamh

Céadainm		Sloinne	
Seoladh Má tá tú ag tuairisciú i gcáil ghairmiúil, bain úsáid as do sheoladh ghairmiúil		Eagraíocht	
		Post	
		Uimh. Fón Póca	
		Uimh. Theileafóin	
Éirchód		Seoladh Rphoist	

Céadainm		Sloinne	
Seoladh Má tá tú ag tuairisciú i gcáil ghairmiúil, bain úsáid as do sheoladh ghairmiúil		Eagraíocht	
		Post	
		Uimh. Fón Póca	
		Uimh. Theileafóin	
Éirchód		Seoladh Rphoist	

8. Tuismitheoirí ar an Eolas faoin Tuairisc

An bhfuil tuismitheoirí/cúramóirí an linbh ar an eolas go bhfuil an t-ábhar imní á thuairisciú chuig Tusla?*	Tá	☐	Níl	☐
Mura bhfuil an tuismitheoir/cúramóir ar an eolas, luaigh na cúiseanna:				

9. Gaolta

Sonraí na Máthar			
Céadainm		Sloinne	
Seoladh		Uimh. Fón Póca	
		Uimh. Theileafóin	
		Seoladh Rphoist	
Éirchód			

An Caomhnóir Dlíthiúil í an Mháthair?*	Is ea	☐	Ní hea	☐

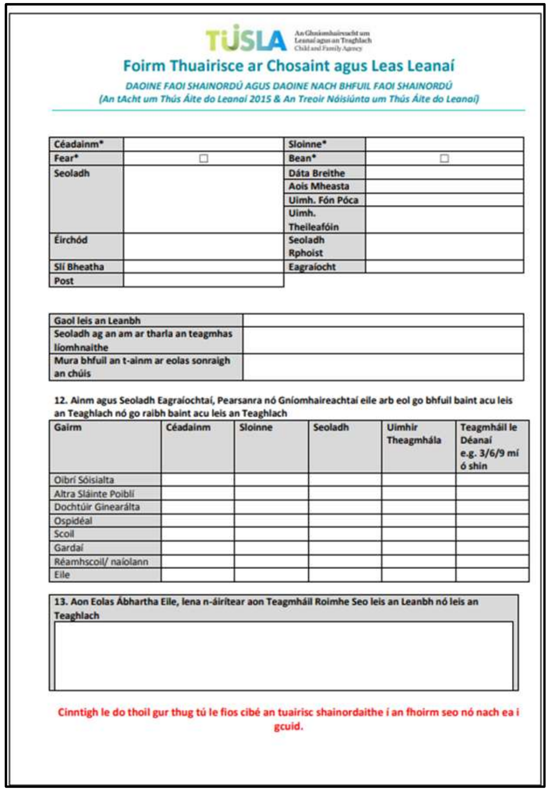
TUSLA An Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach Child and Family Agency

Foirm Thuairisce ar Chosaint agus Leas Leanaí

DAOINE FAOI SHAINORDÚ AGUS DAOINE NACH BHFUIL FAOI SHAINORDÚ
(An tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015 & An Treoir Náisiúnta um Thús Áite do Leanaí)

Céadainm*		Sloinne*	
Fear*	☐	Bean*	☐
Seoladh		Dáta Breithe	
		Aois Mheasta	
		Uimh. Fón Póca	
		Uimh. Theileafóin	
Éirchód		Seoladh Rphoist	
Slí Bheatha		Eagraíocht	
Post			

Gaol leis an Leanbh	
Seoladh ag an am ar tharla an teagmhas líomhnaithe	
Mura bhfuil an t-ainm ar eolas sonraigh an chúis	

12. Ainm agus Seoladh Eagraíochtaí, Pearsanra nó Gníomhaireachtaí eile arb eol go bhfuil baint acu leis an Teaghlach nó go raibh baint acu leis an Teaghlach

Gairm	Céadainm	Sloinne	Seoladh	Uimhir Theagmhála	Teagmháil le Déanaí e.g. 3/6/9 mí ó shin
Oibrí Sóisialta					
Altra Sláinte Poiblí					
Dochtúir Ginearálta					
Ospidéal					
Scoil					
Gardaí					
Réamhscoil/ naíolann					
Eile					

13. Aon Eolas Ábhartha Eile, lena n-áirítear aon Teagmháil Roimhe Seo leis an Leanbh nó leis an Teaghlach

Cinntigh le do thoil gur thug tú le fios cibé an tuairisc shainordaithe í an fhoirm seo nó nach ea i gcuid.

Anseo

Cad é a tharlaíonn tar éis do Tusla Tuairisc a fháil?

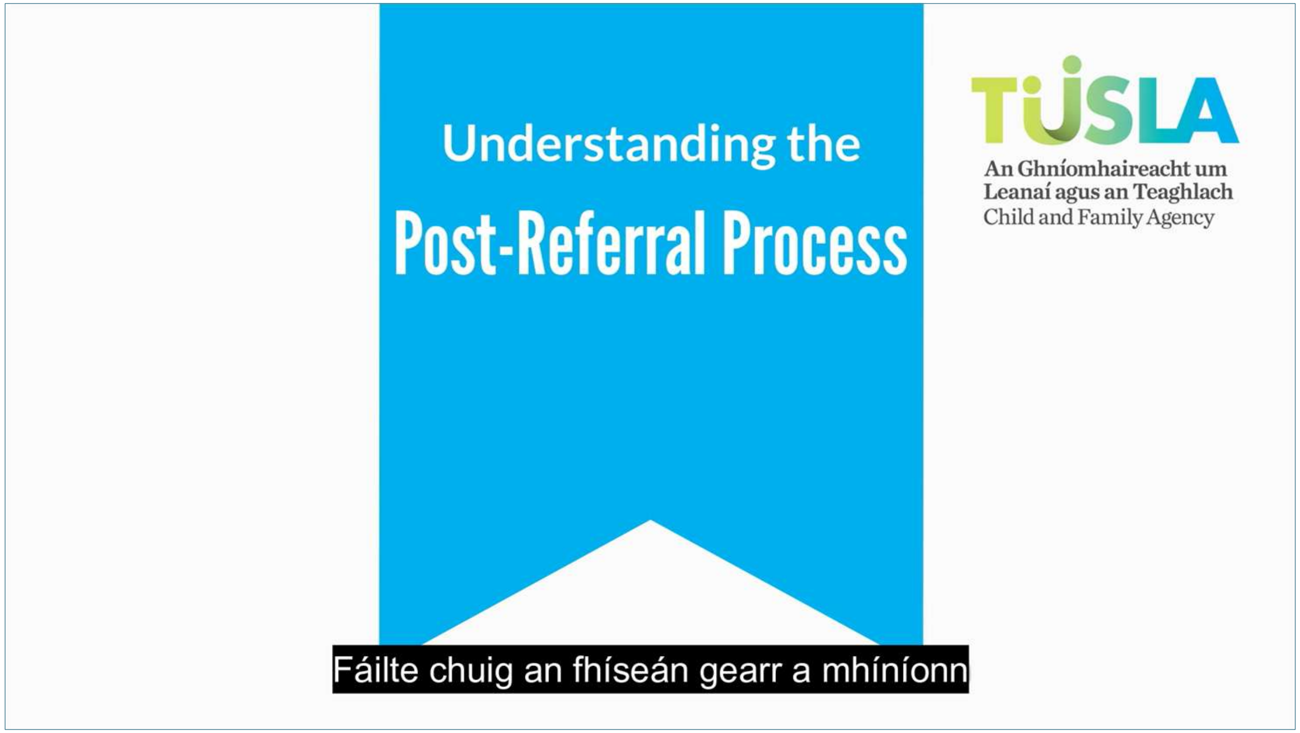

8 nóiméad.

Cad é a tharlaíonn tar éis do Tusla Tuairisc a fháil?

Oide

Tuairisc ar ábhar imní faoi leanbh → Seiceálacha tosaigh ag Tusla → Measúnú Oibre Sóisialta →

- Atreorú chuig seirbhís eile
- Atreorú chuig Seirbhís tacaíochta teaghlach
- Idirghabháil leasa leanaí
- Idirghabháil um chosaint leanaí
- Leanbh faoi chúram

Leibhéal an riachtanais / na tacaíochta a theastaíonn ón leanbh nó ón teaghlach

Faoi stiúir Obair Shóisialta

Gan a bheith faoi stiúir Obair Shóisialta

Roinn 6.3

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Taifead a Choimeád

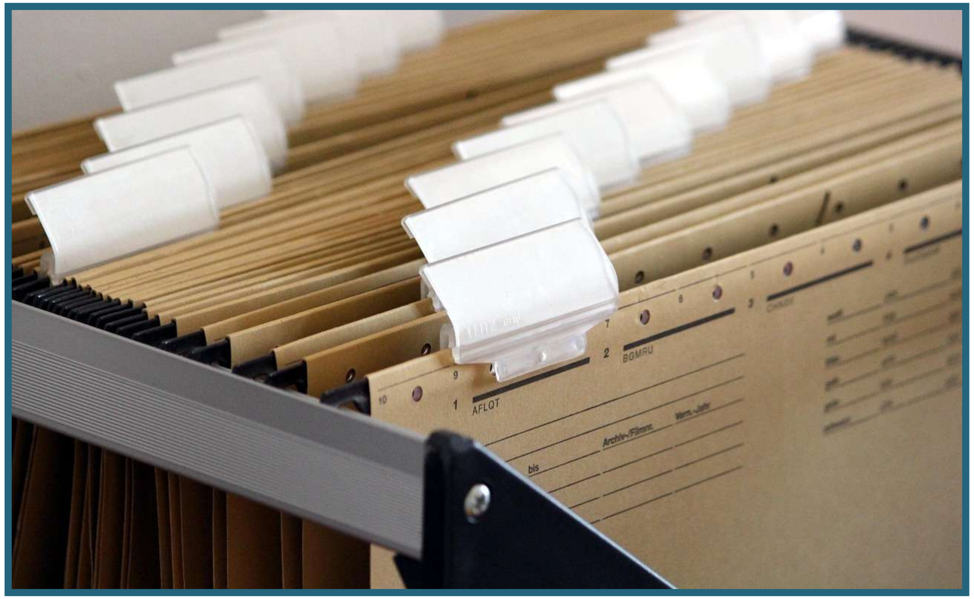

Taifead a Choimeád

Bainistíocht Taifead agus Cáschomhaid um Chosaint Leanaí

Oide

Bainistíocht Taifead	Cad is Cáschomhad um Chosaint Leanaí ann?
Measfar go bhfuil na taifid go léir a chruthaítear fíor-rúnda agus cuirfear iad in áit shábháilte. Tá feidhm ag ceanglais maidir le cosaint sonraí agus RGCS. Is dea-chleachtas é do DIA sraith de cháschomhaid/doiciméid bhána um chosaint leanaí a bheith acu atá réidh le húsáid.	Is comhad tiomnaithe é seo (a choinnítear ar leithligh ó chásanna eile) le huimhir thagartha uathúil, ina bhfuil na doiciméid agus na taifid chruachóipe bhunaidh, neamhathraithe agus neamhleasaithe go léir a bhaineann le cás um chosaint leanaí.

Roinn 8.1.1, Leabhrán Cáschomhad um Chosaint Leanaí

Taifead a Choimeád

Nuair a bhíonn ábhar imní faoi chosaint leanaí ag ball de phearsanra na scoile

Oide

Tuairiscigh an t-ábhar gan mhoill don DIA.

Déanfaidh an múinteoir nóta go cúramach dá bhfuil tugtha faoi deara acu agus cathain a tugadh faoi deara é. Déanfar cur síos mionsonraithe ar chomharthaí díobhála coirp. Níor chóir grianghraif a ghlacadh.

Déanfar aon trácht ón leanbh lena mbaineann, nó ó aon duine eile, faoi chúinsí na míúsáide líomhnaithe nó faoin gcaoi ar tharla gortú a thaifeadadh, agus b'fhearr na focail a úsáideadh i ndáiríre a lua, chomh luath agus is féidir tar éis don trácht a bheith tugtha.

Ba chóir a thabhairt faoi deara nach é ról na scoile cúiseanna imní faoi chosaint leanaí a imscrúdú ná fianaise bhreise a bhailiú .

Níor cheart go ndéanfaí aon *anaithnidiú ar an taifead ag an bpointe seo.

Déanfar taifead den phlé a shíniú, a dhátú agus a thabhairt don DIA. Coinneofar ar an gcáschomhad um chosaint leanaí é.

Sa chás go ndéanann duine fásta líomhain mhí-úsáide, ba chóir ráiteas scríofa a lorg ón duine sin agus é a choinneáil sa cháschomhad um chosaint leanaí.

Roinn 5.1.1, 5.2.1

Taifead a Choimeád

Taifid Bhunaidh a Choimeád

- **Nuair a ardaítear ábhar imní a bhaineann le cosaint leanaí leis an DIA, gineann sé sin cáschomhad i gcónaí.**
- Ní mór don DIA comhad cruachóip ina bhfuil páipéir/taifid bhunaidh a choinneáil le haghaidh gach cúis imní faoi chosaint leanaí.
- **Ní mór gach bunpháipéar/taifead a choinneáil ina n-iomláine, gan athrú agus gan eagarthóireacht a dhéanamh ar an gcóip chrua ábhartha comhad a chaithfear a mheas mar fhíor-rúnda agus ní mór don DIA iad a stóráil in áit shábháilte, nach féidir ach leis an DIA nó LDIA rochtain a fháil air.**
- I gcás ina gcruthaítear aon taifid go digiteach, ní mór iad sin a phriontáil amach agus a chur sa chomhad cruachóipe. Ní mór gach cóip dhigiteach agus dréacht a scriosadh go sábháilte agus go buan.

Caibidil 8

Taifead a Choimeád

Stóráil Shábháilte Taifead um Chosaint Leanaí

Féachfar ar gach taifead um chosaint leanaí mar thaifid faoi dhianrún agus cuirfear in áit shábháilte iad.

Is é is áit shábháilte ann áit láidir inghlasáilte nach bhfuil rochtain ag pearsanra, seachas an DIA agus an leas-DIA uirthi.

Níor chóir taifid um chosaint leanaí a stóráil go digiteach. I gcás inar cruthaíodh taifid go digiteach, ní mór iad a phriontáil agus a chur san áireamh sa chomhad chruachóipe. Ní mór gach leagan agus dréacht digiteach a scriosadh go sábháilte agus go buan.

Taifead a Choimeád

Cáschomhaid um Chosaint Leanaí

Uimhreacha cáschomhad

Cóid uathúla agus sraithuimhreacha

Liosta de chóid uathúla agus sraithuimhreacha

Conas cód a shannadh

Leasú

Máistirliosta um Chosaint Leanaí

Tuairiscí chuig Tusla a choinneáil

Rochtain na Cigireachta ar dhoiciméid

Roinn 8.2, 8.3, 8.4, 8.10

Taifead a Choimeád

Leabhrán Cáschomhad um Chosaint Leanaí

Oide

Tá na teimpléid agus na doiciméid a chuirtear ar fáil sa Leabhrán Cáschomhad um Chosaint Leanaí ann chun tacú leat cáschomhad um chosaint leanaí a ullmhú.

I mbeirteanna, léigí an Leabhrán Cáschomhad um Chosaint Leanaí.

Pléigí conas a chabhróidh an Leabhrán Cáschomhad um Chosaint Leanaí libh cáschomhad um chosaint leanaí a ullmhú.

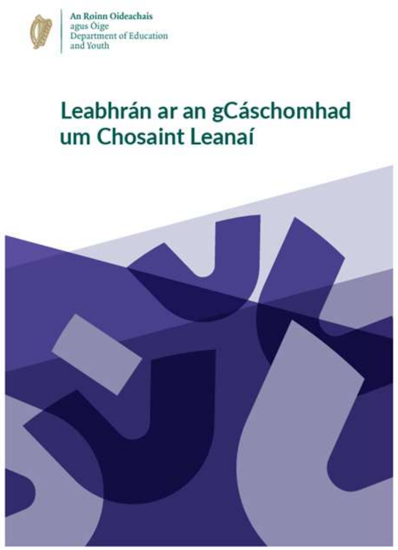

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Maoirseacht

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Cuspóir na Maoirseachta

Is iad na príomhaidhmeanna leis an Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus leis an Treoir Náisiúnta um Thús Áite do Leanaí 2017 a chinntiú go ndéanfar ábhair imní faoi mhí-úsáid leanaí a thuairisciú go pras agus go cuí do Tusla, aon uair a thiocfadh siad chun cinn, agus go gcoinneoidh na heagraíochtaí a sholáthraíonn seirbhísí do leanaí na leanaí sin sábháilte ó dhochar.

Lena chinntiú go gcomhlíonfar na haidhmeanna sin in earnáil na scoileanna, tá sé riachtanach go mbeadh creat cuí um maoirseacht agus um chomhlíonadh i bhfeidhm.

Tá dhá réimse ina mbíonn maoirseacht ag teastáil:
comhlíonadh na n-oibleagáidí **tuairiscithe**
comhlíonadh na n-oibleagáidí **cumhdaigh leanaí.**

Caibidil 12, Réamhrá

Maoirseacht agus Comhlíonadh ag Ceannaireacht Scoile

An DIA:

Is gnách gurb é/í an príomhoide an DIA.

Feidhmíonn sé/sí mar phríomhdhuine acmhainne d'aon bhall de phearsanra scoile a bhfuil ábhar imní acu faoi chosaint leanaí.

Cinntíonn sé/sí go leantar na ceanglais tuairiscithe i gceart agus go pras.

Cinntíonn sé/sí go gcoimeádtar taifid chuí i gceart.

Soláthraíonn sé/sí, mar mhír neamhspleách, Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí (TMCL) ag cruinnithe BB.

Cinntíonn sé/sí go n-aithnítear saincheisteanna um chosaint leanaí agus go ndéantar iad a thuairisciú chomh luath agus is féidir.

Roinn 12.1

Maoirseacht a dhéanann an Bord Bainistíochta

Oide

An Bord Bainistíochta

Tá sé de chúram air an scoil a rialú go díreach.

Ba chóir go ndeimhneodh sé dó féin go bhfuil nósanna imeachta láidre i bhfeidhm ag an scoil ionas go mbeidh sí ábalta déileáil go hiomlán agus i gceart le gach ábhar cosanta leanaí.

Tá freagracht air a chinntiú go mbíonn na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí á gcur i bhfeidhm go hiomlán.

Tá sé de fhreagracht air éifeachtacht bhearta na scoile um Chosaint Leanaí a chinntiú ar bhonn rialta.

Cuirfidh an príomhoide Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí (TMCL) ar fáil mar mhír neamhspleách ag gach cruinniú boird.

Roinn 12.2

Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí
Cén cineál Cruinniú BB?

Má bhíonn aon chásanna le tuairisciú faoi aon cheann de na ceannteidil, reáchtálfar cruinniú pearsanta den bhord bainistíochta ionas gur féidir an TMCL a sholáthar, agus gan aon bhall páirteach sa chruinniú trí ghlao comhdhála nó ar líne.

Ní fhéadfar an TMCL a sholáthar ag cruinniú ar líne ach sa chás nach bhfuil aon chásanna nua tagtha chun cinn faoi aon cheann de na ceannteidil atá leagtha amach in ailt 12.3.4, 12.3.5, 12.3.6 nó 12.3.8, ón gcruinniú deireanach den Bhord.

Roinn 12.3

Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí

Cáschomhaid a dteastaíonn Maoirseacht BB uathu

Cúiseanna Imní faoi bhaill de phearsanra na scoile

Cúiseanna Imní a eascraíonn as iompar bulaíochta líomhnaithe i measc daltaí

Cúiseanna Imní nár thuairiscigh an DIA do Tusla

Roinn 8.5

Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí

Cáschomhaid nach dteastaíonn Maoirseacht BB uathu

I gcás nach mbaineann cáschomhaid le cúiseanna imní faoi bhaill de phearsanra na scoile, le cúiseanna imní nár thuairiscigh an DIA, ná le cúiseanna imní a eascraíonn as iompar bulaíochta líomhnaithe i measc scoláirí, ní gá go ndéanfadh an bord maoirseacht ar na comhaid sin. Sannfar uimhir cháschomhaid do na cáschomhaid sin.

Déanfar uimhir cháschomhaid a shannadh do na cáschomhaid sin.

Roinn 8.6

Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí

Doiciméid

Beidh na taifid	Ní dhéanfar taifid	I miontuairiscí chruinnithe an Bhoird
anaithnidithe agus curtha in eagar chun a chinntiú nach nochtfar aitheantas aon leanaí ná aon pháirtithe eile.	a scaipeadh ar leithligh d'aon chomhaltaí den bhord bainistíochta ná a choinneáil ag aon chomhaltaí den bhord bainistíochta.	sonrófar na doiciméid a chuirtear ar fáil don chruinniú boird.
curtha ar fáil ag an gcruinniú boird.		ní ainmneofar aon leanaí ná aon pháirtithe eile lena mbaineann an t-ábhar imní nó an tuairisc, ach déanfaidh siad an t-ábhar a thaifeadadh faoi threoir an chóid uathúil nó na sraithuimhreach a shanntar don chás/do na páirtithe lena mbaineann.
aisghafa tar éis don DIA déileáil leis an ábhar agus curtha sa cháschomhad cuí ag an DIA.		

Roinn 12.3.1

Maoirseacht ag an mBord Bainistíochta
Doiciméid ar leanúint

Faoi phrionsabail an íoslaghdaithe sonraí, cuirfidh an DIA nóta sínithe ar cháschomhaid ina léireofar líon na gcóipeanna a dáileadh agus a aisghabhadh, ag coimeád cóip leasaithe amháin sa cháschomhad cuí (m.sh. tabhair faoi deara gur dáileadh ocht gcóip, gur tugadh ocht gcóip ar ais agus gur stialladh seacht gcóip). Déanfaidh an DIA na cóipeanna breise a stialladh. Cinnteoidh sé sin go gcoinneofar cuntas ar gach cóip .

Roinn 12.3.1

Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí

Cad iad na doiciméid agus na taifid?

Cóipeanna de na taifid agus na nótaí uile a bhaineann leis an dóigh ar tháinig an DIA ar an eolas faoin ábhar imní.

Cóipeanna d'aon taifid agus nótaí a bhaineann le comhairle a iarraidh ar Tusla i ndáil leis an ábhar imní agus leis an gcomhairle a tugadh.

Cóipeanna d'aon tuairiscí a chuir aon bhall reatha de phearsanra na scoile faoi bhráid Tusla maidir leis an ábhar imní.

Cóipeanna d'aon taifid chumarsáide eile le Tusla, leis an nGarda Síochána nó le haon pháirtí eile i ndáil leis an ábhar imní (lena n-áirítear aon admháil go bhfuair Tusla an tuairisc).

Cóipeanna d'aon fhógra arna eisiúint faoi Alt 5.3, 5.4 nó 5.5 de na nósanna imeachta seo.

Cóipeanna d'aon ráiteas arna sholáthar do bhall de phearsanra na scoile faoi Alt 5.3.4 de na nósanna imeachta seo.

Roinn 12.3.7

Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí
Teimpléad

Ag gach cruinniú den bhord bainistíochta, mar mhír neamhspleách, áireoidh an príomhoide Tuairisc Maoirseachta um Chosaint Leanaí ina bhfuil faisnéis faoi 4 cheannteideal mar seo a leanas:

a. Líomhaintí mí-úsáide i gcoinne ball de phearsanra na scoile (12.3.4)

b. Ábhair imní eile faoi chosaint leanaí maidir le scoláirí sa scoil (i.e. ábhair imní nach mbaineann le haon líomhain mí-úsáide i gcoinne baill de phearsanra na scoile) (12.3.5)

c. Ábhair imní faoi cosaint leanaí a thagann as iompar bulaíochta líomhnaithe bulaíochta i measc scoláirí (12.3.6)

d. Sonraí achoimre maidir le tuairisciú (12.3.8)

Roinn 12.3

Maoirseacht

Leabhrán Maoirseachta um Chosaint Leanaí

Tá na teimpléid agus na doiciméid a chuirtear ar fáil sa Leabhrán Maoirseachta um Chosaint Leanaí ann chun tacaíocht a thabhairt duit agus tú ag ullmhú don bhord bainistíochta go mbeidh sé ábalta a ról maoirseachta a chomhlíonadh i ndáil le cáschomhaid um chosaint leanaí.

I mbeirteanna, léigí an Leabhrán Maoirseachta um Chosaint Leanaí.

Pléigí conas a chabhródh na tacaíochtaí sin libh Tuairisc Mhaoirseachta ar Chosaint Leanaí a ullmhú.

Rannóga ábhartha eile

Rúndacht
Roinn 12.3.2

I gcás nár chomhlíon BB nósanna imeachta
Roinn 12.3.3

Maoirseacht ag Cigireacht na Roinne

Bunscoileanna agus Scoileanna Speisialta

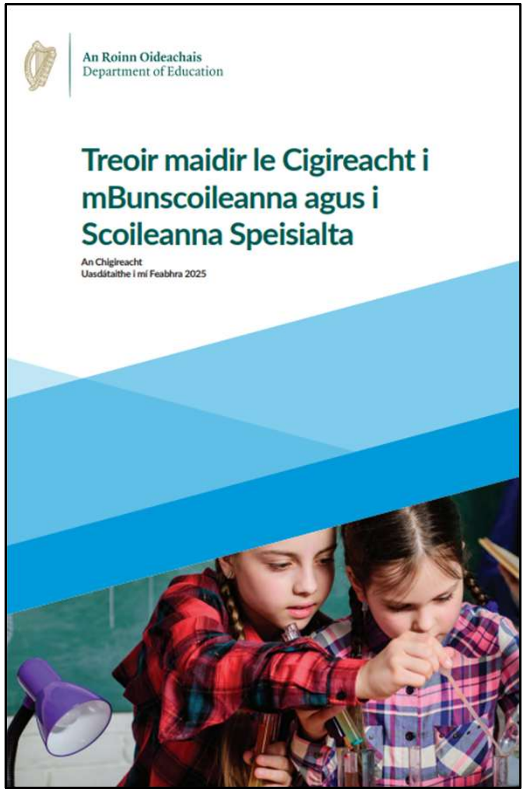

Aguisín 4 – Seiceálacha um chaomhnú leanaí

Seiceálacha um chaomhnú leanaí a dhéantar le linn cigireachtaí bunscoile	
Leibhéal a haon	**Seiceálacha a dhéantar**
• Cigireacht theagmhasach • Meastóireacht curaclaim • Meastóireacht ar chleachtais ionchuimsitheacha agus ar an soláthar do dhaltaí a bhfuil riachtanais bhreise agus riachtanais speisialta oideachais acu • Tacú le soláthar sábháilte scolaíochta • Cigireacht leantach • Meastóireacht ar chianteagasc agus ar chianfhoghlaim	1. Tá ainm an duine idirchaidrimh ainmnithe (DIA) agus an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar taispeáint go feiceálach gar do phríomhdhoras na scoile. 2. Tá an Ráiteas um Chumhdach Leanaí faofa ag an mbord agus tá athbhreithniú bliantúil agus measúnú riosca mar chuid den ráiteas. 3. Thuairiscigh gach múinteoir ar tugadh cuairt orthu go bhfuil an Ráiteas um Chumhdach Leanaí léite acu agus go dtuigeann said a bhfreagrachtaí mar dhaoine atá faoi shainordú.
Leibhéal a dó	**Seiceálacha a dhéantar**
• Meastóireacht scoile uile • Meastóireacht scoile uile bainistíocht, ceannaireacht agus foghlaim • Meastóireacht ar phleanáil gnímh don fheabhsúchán i Scoileanna DEIS • Meastóireacht ar scoileanna atá nasctha le hAonaid Chúraim Speisialta agus le hIonaid Coinneála Leanaí	1. Tá ainm an DIA agus an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar taispeáint go feiceálach gar do phríomhdhoras na scoile. 2. Tá an Ráiteas um Chumhdach Leanaí faofa ag an mbord agus áirítear ann athbhreithniú bliantúil agus measúnú ar riosca. 3. Thuairiscigh gach múinteoir ar tugadh cuairt orthu go bhfuil an Ráiteas um Chumhdach Leanaí léite acu agus go bhfuil siad ar an eolas faoina bhfreagrachtaí mar dhaoine faoi shainordú. 4. Tá an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ag teacht lena n-éilítear faoi na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) 5. Tá tuairisc i dtaifid na dtrí chruinniú den bhord bainistíochta deiridh maidir le maoirseacht ar chosaint leanaí a chomhlíonann riachtanais na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023). 6. Tá sé deimhnithe ag an mbord bainistíochta go bhfuil socruithe i bhfeidhm chun eolas a chur ar fáil do phearsanra uile na scoile maidir leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí i mBunscoileanna agus in Iar-Bhunscoileanna, (athbhreithnithe 2023) 7. Tá sé léirithe i ndoiciméid phleanála scoile go bhfuil soláthar iomlán á dhéanamh ag an scoil do ghnéithe ábhartha an churaclaim (OSPS, Bí Sábháilte, OCG). 8. Tá na taifid maidir le cosaint leanaí á gcoinneáil in áit shlán, dhaingean.

Forléargas ar ghníomhaíochtaí cigireachta: Cigireacht um chosaint agus chumhdach leanaí

Roimh an gcigireacht	Réamhfhógra	Réamhfhógra idir ceithre huaire is fichead agus ocht n-uaire is daichead don scoil (I gcásanna áirithe, d'fhéadfadh cigireachtaí um chosaint agus chumhdach leanaí tarlúint gan réamhfhógra.)
	Gníomhaíocht na Cigireachta	Déanann an cigire teagmháil leis an bpríomhoide chun: • breac-chuntas a thabhairt ar leagan amach na cigireachta • an cháipéisíocht is gá a dheimhniú
		Socruithe a dhéanamh do chruinnithe le • cathaoirleach an bhoird bainistíochta • grúpa(í) daltaí
		Socruithe a dhéanamh do shuirbhéanna tuismitheoirí
		Foirm Teagmhála Scoile
		Cuireann an cigire Foirm Fhéintuairiscithe um Ghrinnfhiosrúcháin chuig an scoil
	Gníomhaíocht na scoile	An príomhoide: • an Fhoirm Theagmhála Scoile a chomhlíonadh agus a chur ar ais chuig an gcigire • treoracha a dháileadh a thugann le fios conas is féidir le tuismitheoirí an suirbhé ar líne a chomhlánú (cigireacht thosaigh ar chosaint agus chumhdach leanaí)
		Cinntíonn an príomhoide go bhfuil • an Fhoirm Fhéintuairiscithe um Ghrinnfhiosrúcháin sínithe agus comhlánaithe • gach doiciméad is gá a chur ar fáil don chigireacht
Le linn na cigireachta	Gníomhaíocht na Cigireachta	Iarrann an cigire liostaí ranga agus liosta pearsanra na scoile ón bpríomhoide Athbhreithniú ar cháipéisíocht: • taifid um chosaint leanaí • miontuairiscí chruinnithe an bhoird bainistíochta • ráiteas um chumhdach leanaí, measúnú riosca san áireamh • plean scoile don OSPS agus do Bí Sábháilte • sampla de chláir ama múinteoirí aonair • sampla de chuntais mhíosúla • polasaí úsáide inghlactha
		Cruinnithe: • le sampla de phearsanra na scoile • leis an Duine Idirchaidrimh Ainmnithe • an Leas-Dhuine Idirchaidrimh Ainmnithe • le cathaoirleach an bhoird bainistíochta agus comhaltaí eile, má tá fáil orthu • le grúpa(í) daltaí • leis an gcomhordaitheoir OSPS/OCG (má tá comhordaitheoir OSPS/OCG sa scoil) agus/nó an príomhoide • le hionadaithe ó chumann na dtuismitheoirí (cigireacht deiridh um chosaint agus chumhdach leanaí)
		Aiseolas don phríomhoide agus don DIA (i gcásanna nuair nach ionann an DIA agus an príomhoide) Féadfaidh cathaoirleach an bhoird bainistíochta a bheith i láthair freisin.
	Gníomhaíocht na scoile	Cuireann an príomhoide aon taifid, doiciméid ar fáil agus eagraíonn sé/sí na cruinnithe
Tar éis na cigireachta	Gníomhaíocht na Cigireachta	Freagraí comhthiomsaithe ar na suirbhéanna roinnte leis an scoil
		Eisítear dréacht-thuairisc le haghaidh dearbhú fíricí agus freagairt scoile
	Gníomhaíocht na scoile	Athbhreithnítear an tuairisc le haghaidh dearbhú fíricí
		Is féidir leis an scoil freagairt scoile a chur isteach
	Gníomhaíocht na Cigireachta	Foilsiú na tuairisce deiridh ar www.gov.ie/ga/tuairisci-scoile/

Roinn 12.4.4

Maoirseacht ag Cigireacht na Roinne

Iar-bhunscoileanna

Roinn 12.4.4

Aguisín 4 – Seiceálacha um chaomhnú leanaí

Seiceálacha um chaomhnú leanaí a dhéantar le linn cigireachtaí iar-bhunscoile	
Leibhéal a haon	**Seiceálacha a dhéantar**
• Cigireacht theagmhasach • Cigireacht ábhair • Meastóireacht ar chleachtais ionchuimsitheacha agus ar an soláthar do scolairí a bhfuil riachtanais bhreise agus riachtanais speisialta oideachais acu • Tacú le soláthar sábháilte scolaíochta • Cigireacht leantach • Meastóireacht ar chianteagasc agus ar chianfhoghlaim	1. Tá ainm an duine idirchaidrimh ainmnithe (DIA) agus an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar taispeáint go feiceálach gar do phríomhdhoras na scoile. 2. Tá an Ráiteas um Chumhdach Leanaí faofa ag an mbord agus tá athbhreithniú bliantúil agus measúnú riosca mar chuid den ráiteas. 3. Thuairiscigh gach múinteoir ar tugadh cuairt orthu go bhfuil an Ráiteas um Chumhdach Leanaí léite acu agus go dtuigeann siad a bhfreagrachtaí mar dhaoine atá faoi shainordú.
Leibhéal a dó	**Seiceálacha a dhéantar**
• Meastóireacht scoile uile • Meastóireacht scoile uile – bainistíocht, ceannaireacht agus foghlaim • Meastóireacht ar phleanáil gnímh don fheabhsúchán i scoileanna DEIS • Meastóireacht ar scoileanna atá nasctha le hAonaid Chúraim Speisialta agus le hIonaid Coinneála Leanaí	1. Tá ainm an DIA agus an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar taispeáint go feiceálach gar do phríomhdhoras na scoile. 2. Tá an Ráiteas um Chumhdach Leanaí faofa ag an mbord agus áirítear ann athbhreithniú bliantúil agus measúnú ar riosca. 3. Thuairiscigh gach múinteoir ar tugadh cuairt orthu go bhfuil an Ráiteas um Chumhdach Leanaí léite acu agus go bhfuil siad ar an eolas faoina bhfreagrachtaí mar dhaoine faoi shainordú. 4. Tá an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ag teacht lena n-éilítear faoi na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) 5. Tá tuairisc i dtaifid na dtrí chruinniú den bhord bainistíochta deiridh maidir le maoirseacht ar chosaint leanaí a chomhlíonann riachtanais na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023). 6. Tá sé deimhnithe ag an mbord bainistíochta go bhfuil socruithe i bhfeidhm chun eolas a chur ar fáil do phearsanra uile na scoile maidir leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí i mBunscoileanna agus in Iar-Bhunscoileanna, (athbhreithnithe 2023) 7. Tá sé léirithe i ndoiciméid phleanála scoile go bhfuil soláthar iomlán á dhéanamh ag an scoil do ghnéithe ábhartha an churaclaim (OSPS, Bí Sábháilte, OCG). 8. Tá na taifid maidir le cosaint leanaí a gcoinneáil in áit shlán, dhaingean.

Forléargas ar ghníomhaíochtaí cigireachta: Cigireacht um chosaint agus chumhdach leanaí

Roimh an gcigireacht	Réamhfhógra	Réamhfhógra idir ceithre uair an chloig is fichead agus ocht n-uair an chloig is daichead don scoil (I gcásanna áirithe, d'fhéadfadh cigireachtaí um chosaint agus chumhdach leanaí tarlú gan réamhfhógra.)
	Gníomhaíocht na Cigireachta	Déanann an cigire teagmháil leis an bpríomhoide chun: • breac-chuntas a thabhairt ar leagan amach na cigireachta • an cháipéisíocht is gá a dheimhniú
		Socruithe a dhéanamh do chruinnithe le • cathaoirleach an bhoird bainistíochta • grúpa(í) scoláirí
		Socruithe a dhéanamh do shuirbhéanna tuismitheoirí
		Foirm Theagmhála Scoile
		Cuireann an cigire Foirm Féintuairiscithe um Ghrinnfhiosrúcháin chuig an scoil
	Gníomhaíocht na scoile	An príomhoide: • an Fhoirm Theagmhála Scoile a chomhlíonadh agus a chur ar ais chuig an gcigire • treoracha a dháileadh a thugann le fios conas is féidir le tuismitheoirí an suirbhé ar líne a chomhlánú (cigireacht thosaigh ar chosaint agus chumhdach leanaí) Cinntíonn an príomhoide go bhfuil • an Fhoirm Féintuairiscithe um Ghrinnfhiosrúcháin sínithe agus comhlánaithe • gach doiciméad is gá ar fáil don chigireacht
Le linn na cigireachta	Gníomhaíocht na Cigireachta	Iarrann an cigire liostaí ranga agus liosta pearsanra na scoile ón bpríomhoide Athbhreithniú ar cháipéisíocht: • taifid um chosaint leanaí • miontuairiscí chruinnithe an bhoird bainistíochta • ráiteas um chumhdach leanaí, measúnú riosca san áireamh • plean scoile don OSPS agus do Bí Sábháilte • sampla de chláir ama múinteoirí aonair • sampla de chuntais mhíosúla • polasaí úsáide inghlactha
		Cruinnithe: • le sampla de phearsanra na scoile • leis an Duine Idirchaidrimh Ainmnithe • leis an Leas-Duine Idirchaidrimh Ainmnithe • le cathaoirleach an bhoird bainistíochta agus comhaltaí eile, má tá fáil orthu • le grúpa(í) scoláirí • leis an gcomhordaitheoir OSPS/OCG (má tá comhordaitheoir OSPS/OCG sa scoil) agus/nó an príomhoide • le hionadaithe ó chumann na dtuismitheoirí (cigireacht deiridh um chosaint agus chumhdach leanaí)
		Aiseolas don phríomhoide agus don DIA (i gcásanna nuair nach ionann an DIA agus an príomhoide)
		Féadfaidh cathaoirleach an bhoird bainistíochta a bheith i láthair freisin
	Gníomhaíocht na scoile	Cuireann an príomhoide aon taifid, doiciméid ar fáil agus eagraíonn siad na cruinnithe
Tar éis na cigireachta	Gníomhaíocht na Cigireachta	Freagraí comhthiomsaithe ar na suirbhéanna roinnte leis an scoil
		Eisítear dréacht-thuairisc le haghaidh dearbhú fíricí agus freagairt scoile
	Gníomhaíocht na scoile	Athbhreithnítear an tuairisc le haghaidh dearbhú fíricí
		Is féidir leis an scoil freagairt scoile a chur isteach
	Gníomhaíocht na Cigireachta	Foilsiú na tuairisce deiridh ar www.gov.ie/ga/tuairisci-scoile/

Oide

Maoirseacht á Dhéanamh ag Cigireachta na Roinne

CCCL- Príomhghnéithe

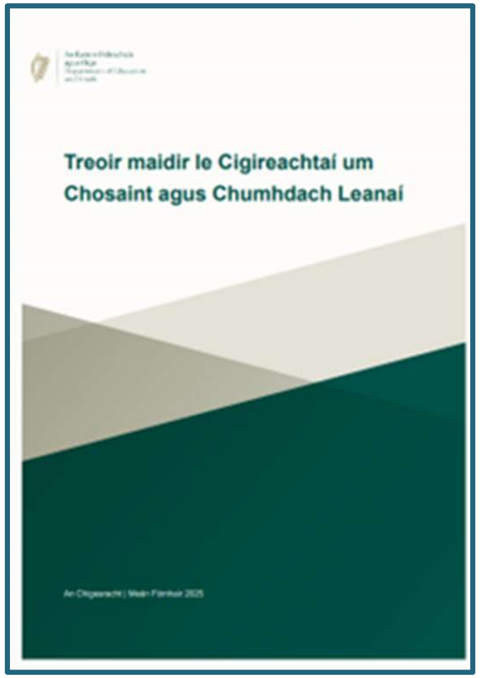
Treoir maidir le Cigireachtaí um Chosaint agus Chumhdach Leanaí

- Cigireacht in aon lá amháin
- Tabharfar fógra dhá lá
- Tabharfar dhá shuirbhé do thuismitheoirí agus do dhaltaí
- Cruinnithe le DIA, LDIA, Cathaoirleach agus rogha de phearsanra scoile
- Athbhreithniú ar an gcáipéisíocht
- Cruinniú aiseolais idir cigirí, an príomhoide (DIA) agus LDIA
- Pléifear torthaí na suirbhéanna leis an scoil i nglaoch a leanfaidh
- Leanfaidh dréacht den tuarascáil chigireachta ina dhiaidh sin
- Eiseofar aon tuarascáil amháin don scoil, a chuireann in iúl leibhéal comhlíontachta na scoile ar lá na cigireachta, agus an ghníomhaíocht a leanfaidh (más gá), agus foilseofar í ar an suíomh gov.ie

www.gov.ie

Príomhfhoghlaim
Gníomhaíocht

1

Breac síos **do phríomhphointí foghlama** ó sheisiún 2.

2

Liostaigh **aon ghníomhartha mar thoradh** duitse mar DIA/ LDIA?

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Lón

Ba chóir go mbeadh na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus an Ciorclán 0041/2025 a ghabhann leis mar phríomhfhoinse faisnéise do phearsanra na scoile ar chúrsaí a bhaineann le cosaint leanaí.

Níl sé i gceist go gcuirfeadh ábhar an Imeachta Foghlaim Ghairmiúil seo in ionad an ghá atá le dul i ngleic go hiomlán leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025.

Torthaí Sheisiún a Trí

Faoi dheireadh an tseisiúin seo, beidh na rannpháirtithe tar éis:

foghlaim a chur i bhfeidhm go praiticiúil a bhaineann le cás cosanta linbh ó thús go deireadh

eolas agus tuiscint a fháil ar chleachtais um chumhdach leanaí

iniúchadh a dhéanamh ar nósanna imeachta earcaíochta agus ar riachtanais maidir le grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána

iniúchadh a dhéanamh ar na ceanglais agus ar na nósanna imeachta i ndáil le líomhaintí nó amhras faoi mhí-úsáid leanaí maidir le fostaithe scoile

iniúchadh a dhéanamh ar shonraí na hoiliúna agus na dtacaíochtaí ábhartha atá ar fáil

na chéad chéimeanna eile a shainaithint i gcur i bhfeidhm na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025

Teidil na gCaibidlí

Oide

Gluais Téarmaí

Caibidil 1: Réamhrá

Caibidil 2: Mí-Úsáid Leanaí a Shainmhíniú agus a Aithint

Caibidil 3: Líomhaintí Mí-Úsáide Siarghabhálacha

Caibidil 4: Róil agus Freagrachtaí

Caibidil 5: Cúiseanna Imní a Thuairisciú

Caibidil 6: Conas Tuairisc a Dhéanamh do Tusla

Caibidil 7: Líomhaintí nó Amhras faoi Mhí-Úsáid Leanaí maidir le Fostaithe Scoile

Caibidil 8: Coimeád Taifead

Caibidil 9: Ceanglais Chosanta* Leanaí

Caibidil 10: Nósanna Imeachta agus Riachtanais Earcaíochta do Ghrinnfhiosrúchán an Gharda Síochána

Caibidil 11: Oiliúint agus Tacaíochtaí

Caibidil 12: Maoirseacht

Aguisíní

Cás ó Thús go Deireadh

CN1

Oide

Gníomhaíocht Bheirte: Pléigí agus Déanaigí Taifead

Cás 1:

Cuireann múinteoir in iúl duit go bhfuil ábhar imní um chosaint leanaí ann (nach mbaineann le bulaíocht ná le ball de phearsanra na scoile). Théis chomhairle a lorg ó Tusla cuirtear in iúl duit go gcomhlíonann an t-ábhar imní tairseach an dochair.

Cás 2:

Cuireann Cúntóir Riachtanas Speisialta in iúl duit go bhfuil ábhar imní maidir le cosaint leanaí (nach mbaineann le bulaíocht nó le ball de phearsanra scoile). Lorgaíonn tú comhairle ó Tusla. Tugtar le fios duit nach gcomhlíonann an imní tairseach an dochair agus nár chóir é a thuairisciú. *Ar bhonn na comhairle, tá tú den tuairim freisin nach bhfuil cúis réasúnach imní ach an oiread chun é a thuairisciú do Tusla.

Cad iad na céimeanna a ghlacann tú?

Cad iad na tacaíochtaí/teimpléid a d'fhéadfá a úsáid?

Cén chaoi a gcuirtear an fhaisnéis seo san áireamh sa TMCL?

An gá don BB maoirseacht a dhéanamh ar an gcáschomhad seo? Cén fáth/Cén fáth nach gá?

CN1 [@Clár Ní Cheannabhuaidh] An mbeidh sleamhnán éagsúil de dhíth anseo don Iar-bhunscoil?
Ciara Ní Chuilinn, 2025-09-16T14:36:20.440

CC1 0 Ní dóigh liom é. Seo an 'Journey of a Case' atá san EV, agus é fós ábhartha don iar-bhunscoil. Is deis mhaith í leis do rannpháirtithe am a chaitheamh ag féachaint ar na teimpléid éagsúla.
Clár Ní Cheannabhuaidh, 2025-09-16T14:47:31.029

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Cumhdach Leanaí

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Cad is Cumhdach Leanaí ann?

1 nóim. 28 soic.

Cumhdach Leanaí

Gníomhaíocht

Trasnaíonn cúrsaí caomhnaithe agus leasa leanaí gach gné de shaol na scoile agus mar sin ní mór iad a léiriú go cuí i bpolasaithe, nósanna imeachta agus cleachtais uile na scoile.
Roinn 9.1

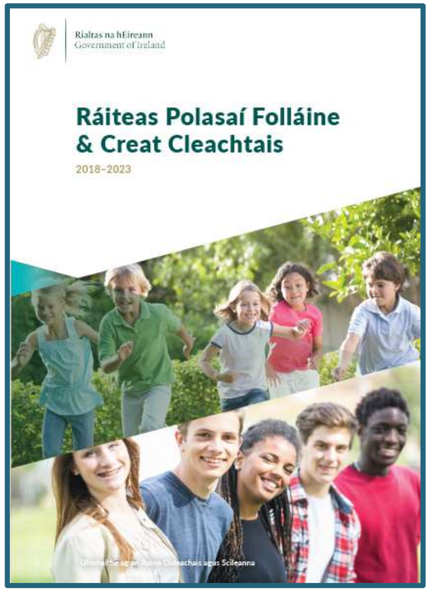

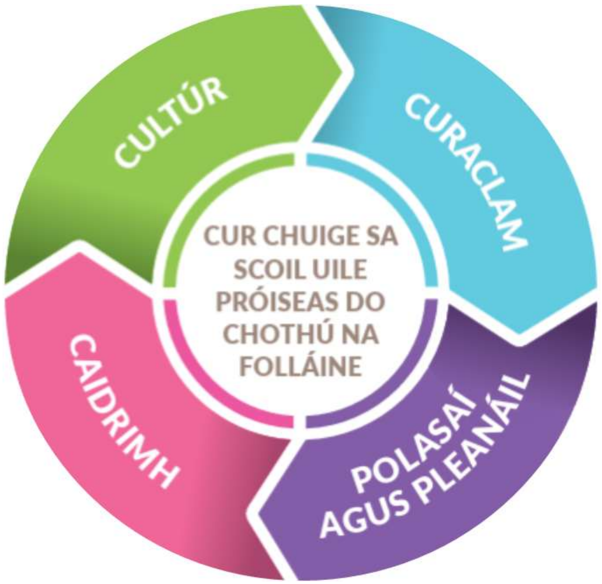

Cad iad na córais agus na struchtúir a chonacthas duit a bheith éifeachtach chun daltaí/scoláirí a chumhdach?

Oide
Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Cumhdach Leanaí

Soláthar Curaclaim agus Cosc ar Mhí-Úsáid Leanaí - Bunoideachas

Tugtar breac-chuntas i gCiorclán 65/2011 go gceanglaítear ar gach bunscoil an clár Bí Sábháilte a chur i bhfeidhm go hiomlán.

Forbraíodh na Torthaí Foghlama i ndréachtsonraíocht na Folláine chun ailíniú leis an gclár Bí Sábháilte, agus ní mór an clár a mhúineadh fós.

Roinn 9.2

Cumhdach Leanaí

Soláthar Curaclaim – Bunoideachas

Tacaíochtaí Webwise

webwise.ie

Greille Teanga Íogair

Rang	Snáithe/ Snáithaonad	Cuspóirí Curaclaim Téigh i gcomhairle leis an gcuraclam le haghaidh cuspóirí iomlána do 'Ag Fás agus ag Athrú' agus 'Ag Tabhairt Aire de mo chorp'	Foclóir	Lch Leabhrán OCG	Lch Leabhrán 'Misneach'	Acmhainní breise
Naíonáin	**Mise** Ag Fás agus ag Athrú Ag Tabhairt Aire de mo Chorp	**Ag Fás agus ag Athrú** • éirí feasach ar bheatha nua agus ar bhreith sa saol • feasacht faoi bhreith dhaonna a fhorbairt **Ag Tabhairt Aire de mo chorp** • codanna den chorp fireann is den chorp baineann a ainmniú, ag úsáid téarmaí anatamaíocha oiriúnacha	broinn (womb) cothú cíche (breastfeeding) bod/péineas (penis) pit (vulva)	Beatha Nua lch 68 Mo Chorp lch 147 Ag tabhairt aire do bheatha nua lch 137 Ag an trá/linn snámha lch 153	Ár gCorp Iontach lch 94 (Leabhar na Naíonáin Shinsearacha)	Bábóga anatamaíochta Leabhair le leanbh le feiceáil inti Leanbh óg mar chuairteoir don rang
Rang a 1/2	**Mise** Ag Fás agus ag Athrú Ag Tabhairt Aire de mo Chorp	**Ag Fás agus ag Athrú** • dul i gceann tuisceana gur gnéithe den saolré uile iad síolrú, breith, beatha, fás agus bás **Ag Tabhairt Aire de mo chorp** • codanna den chorp fireann is den chorp baineann a ainmniú, ag úsáid téarmaí anatamaíocha oiriúnacha	broinn (womb) cothú cíche (breastfeeding) bod/péineas (penis) pit (vulva) úiréadra (urethra) faighin (vagina)	Iontas Beatha Nua lch 59/151 An chaoi a bhfeidhmíonn mo chorp lch 67 Leis an bhfás tagann athruithe lch 77/171 Cuairt ar an Dochtúir lch 164	Ár gCorp Iontach lch 37 (Leabhar Rang 2)	Leabhair faoi cuairt a thabhairt ar an Doctúir Bláth chumhachtach Thomáis Leabhair agus Gníomhaíochtaí a bhaineann le timthriall na beatha Beatha Nua ins an nádúir

Teanga Íogair OCG

CNCM – Sraith Uirlisí OSPS/OCG

- Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG ▼
- Ag Ullmhú don Teagasc ▼
- OSPS/OCG a Theagasc ▼

Cumhdach Leanaí

Soláthar Curaclaim agus Cosc ar Mhí-Úsáid Leanaí – Iar-bhunoideachas

Oide

Is cuid éigeantach den churaclam é Oideachas Sóisialta, Pearsanta agus Sláinte (OSPS) do scoláirí na Sraithe Sóisearaí in iar-bhunscoileanna agus ní mór é a chur i bhfeidhm go hiomlán. Tá Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta (OCG) éigeantach sa tSraith Shinsearach.

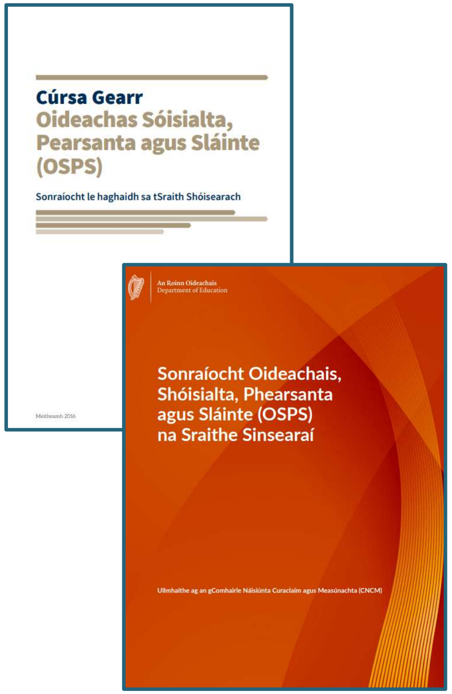

Luaitear i gCiorclán 0012/2025 go gcaithfear na coigeartuithe seo a leanas a dhéanamh ó Mheán Fómhair 2025 ar aghaidh:

- Ní mór do thréimhse amháin OSPS a bheith ag gach scoláire idirbhliana in aghaidh na seachtaine faoin ngné Fás Pearsanta.
- Tiocfaidh an tsonraíocht nua do OSPS na S.Sins. in ionad modúil Oideachas Sóisialta ATF 1 agus 4 ag tosú sa 5ú bliain/Bliain 1 in 2025/26

Ó mhí Mheán Fómhair 2027 ar aghaidh, ní mór sonraíocht nua OSPS na S.Sins. a chur i bhfeidhm do gach scoláire sa tSraith Shinsearach.

Roinn 9.2

Cumhdach Leanaí
Soláthar Curaclaim – Iar-bhunoideachas

Ag Ullmhú don Teagasc | OSPS a Theagasc | Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG

← CNCM - Sraith Uirlisí OSPS / OCG na S.Sóis

CNCM – Sraith Uirlisí OSPS/OCG na S.Sins. →

Ag Ullmhú don Teagasc | OSPS a Theagasc | Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG

webwise.ie ← Tacaíochtaí Webwise

Oide

Cumhdach Leanaí
Gníomhaíocht

Trasnaíonn cúrsaí caomhnaithe agus leasa leanaí gach gné de shaol na scoile agus mar sin ní mór iad a léiriú go cuí i bpolasaithe, nósanna imeachta agus cleachtais uile na scoile.
Roinn 9.1

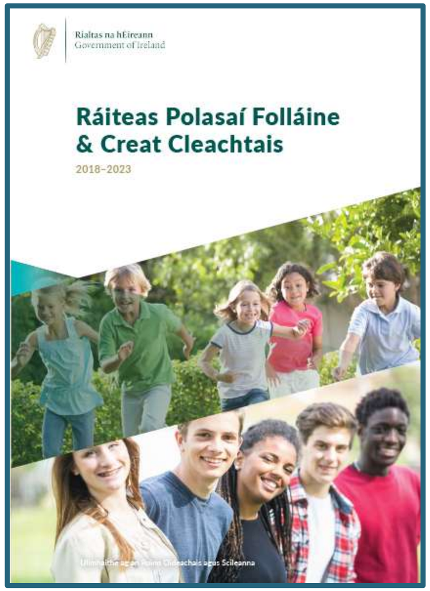

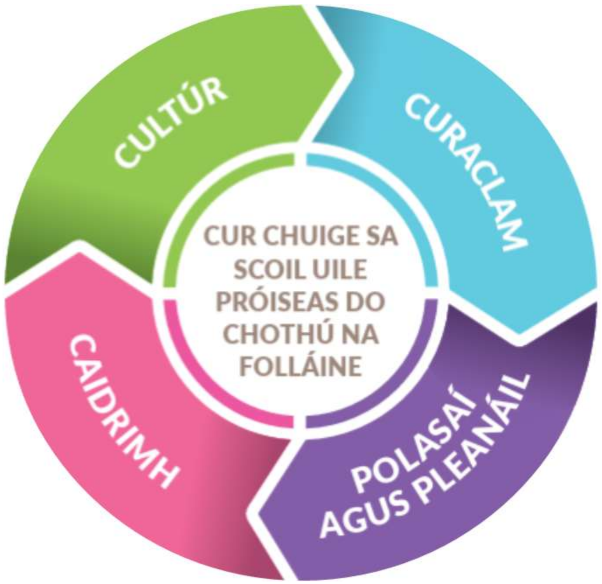

Cad iad na córais agus na struchtúir a chonacthas duit a bheith éifeachtach chun daltaí/scoláirí a chumhdach?

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí
Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Cumhdach Leanaí

Soláthar Curaclaim agus Cosc ar Mhí-Úsáid Leanaí - Bunoideachas

Tugtar breac-chuntas i gCiorclán 65/2011 go gceanglaítear ar gach bunscoil an clár Bí Sábháilte a chur i bhfeidhm go hiomlán.

Forbraíodh na Torthaí Foghlama i ndréachtsonraíocht na Folláine chun ailíniú leis an gclár Bí Sábháilte, agus ní mór an clár a mhúineadh fós.

Roinn 9.2

Cumhdach Leanaí

Soláthar Curaclaim – Bunoideachas

Oide

Tacaíochtaí Webwise

Greille Teanga Íogair

CNCM – Sraith Uirlisí OSPS/OCG

- Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG ▼
- Ag Ullmhú don Teagasc ▼
- OSPS/OCG a Theagasc ▼

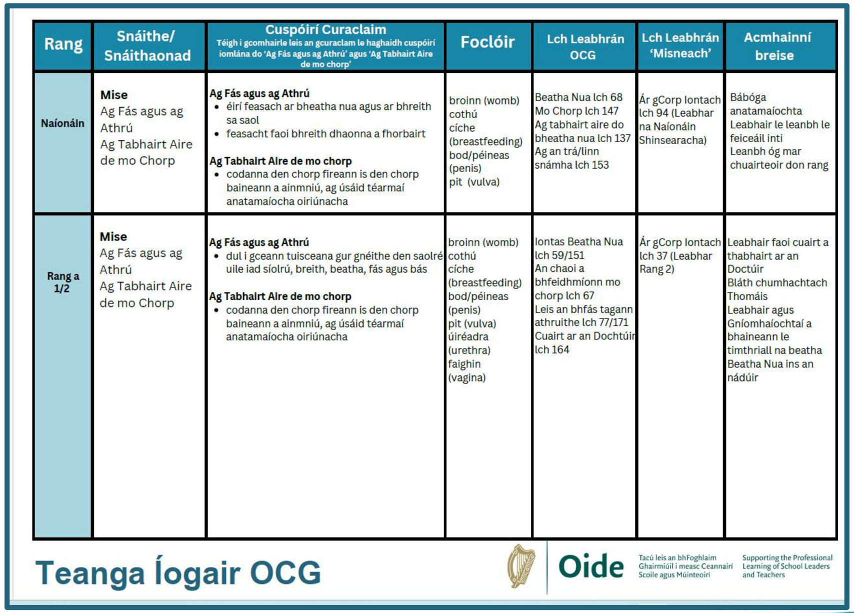

Rang	Snáithe/ Snáithaonad	Cuspóirí Curaclaim Téigh i gcomhairle leis an gcuraclam le haghaidh cuspóirí iomlána do 'Ag Fás agus ag Athrú' agus 'Ag Tabhairt Aire de mo chorp'	Foclóir	Lch Leabhrán OCG	Lch Leabhrán 'Misneach'	Acmhainní breise
Naíonáin	**Mise** Ag Fás agus ag Athrú Ag Tabhairt Aire de mo Chorp	**Ag Fás agus ag Athrú** • éirí feasach ar bheatha nua agus ar bhreith sa saol • feasacht faoi bhreith dhaonna a fhorbairt **Ag Tabhairt Aire de mo chorp** • codanna den chorp fireann is den chorp baineann a ainmniú, ag úsáid téarmaí anatamaíocha oiriúnacha	broinn (womb) cothú cíche (breastfeeding) bod/péineas (penis) pit (vulva)	Beatha Nua lch 68 Mo Chorp lch 147 Ag tabhairt aire do bheatha nua lch 137 Ag an trá/linn snámha lch 153	Ár gCorp Iontach lch 94 (Leabhar na Naíonáin Shinsearacha)	Bábóga anatamaíochta Leabhair le leanbh le feiceáil inti Leanbh óg mar chuairteoir don rang
Rang a 1/2	**Mise** Ag Fás agus ag Athrú Ag Tabhairt Aire de mo Chorp	**Ag Fás agus ag Athrú** • dul i gceann tuisceana gur gnéithe den saolré uile iad síolrú, breith, beatha, fás agus bás **Ag Tabhairt Aire de mo chorp** • codanna den chorp fireann is den chorp baineann a ainmniú, ag úsáid téarmaí anatamaíocha oiriúnacha	broinn (womb) cothú cíche (breastfeeding) bod/péineas (penis) pit (vulva) úiréadra (urethra) faighin (vagina)	Iontas Beatha Nua lch 59/151 An chaoi a bhfeidhmíonn mo chorp lch 67 Leis an bhfás tagann athruithe lch 77/171 Cuairt ar an Dochtúir lch 164	Ár gCorp Iontach lch 37 (Leabhar Rang 2)	Leabhair faoi cuairt a thabhairt ar an Doctúir Bláth chumhachtach Thomáis Leabhair agus Gníomhaíochtaí a bhaineann le timthriall na beatha Beatha Nua ins an nádúir

Teanga Íogair OCG

Cumhdach Leanaí

Soláthar Curaclaim agus Cosc ar Mhí-Úsáid Leanaí – Iar-bhunoideachas

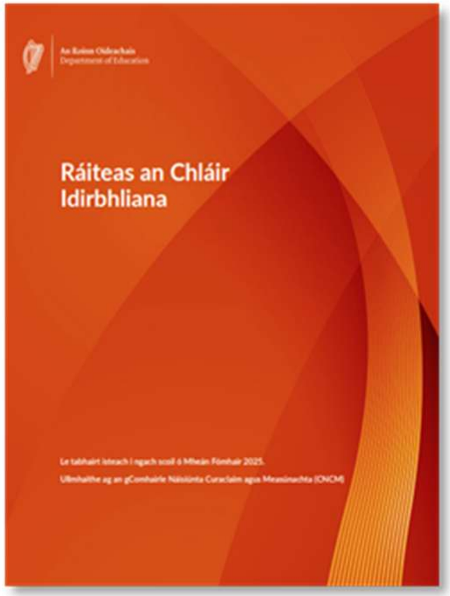

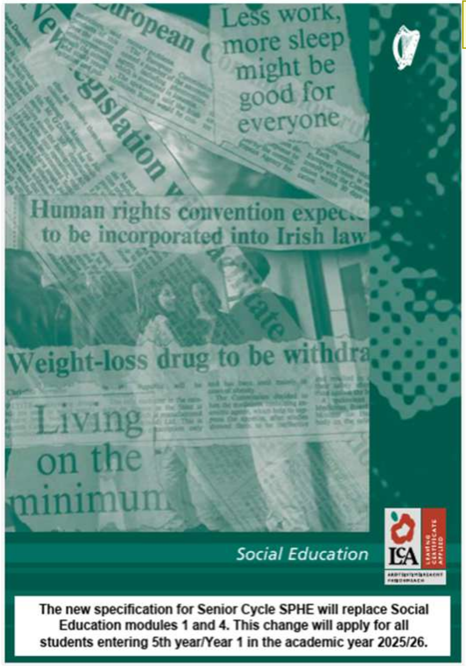

CN1

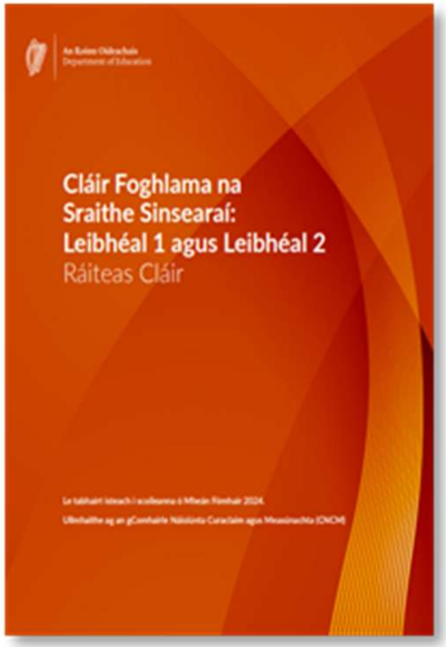

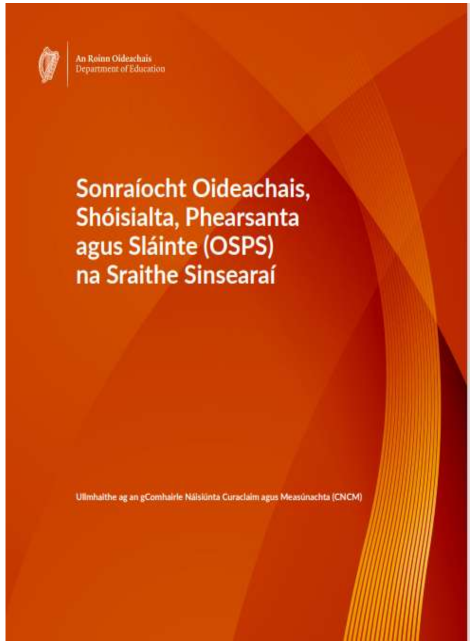

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

CN1 Níl LG ar fáil den cháipéis seo.
Ciara Ní Chuilinn, 2025-09-18T21:05:31.927

Cumhdach Leanaí

Soláthar Curaclaim agus Cosc ar Mhí-Úsáid Leanaí – Iar-bhunoideachas

Oide

‘Ba cheart OSPS a dhéanamh uair amháin in aghaidh na seachtaine, agus níor cheart go sárófar uair an chloig in aghaidh an ranga.’ *(Ráiteas an Chlái Idirbhliana Ich 18)*

‘Glacfaidh an tsonraíocht do OSPS na Sraithe Sinsearaí áit mhodúl 1 (Oideachas Sóisialta agus Sláinte 1) agus mhodúl 4 (Oideachas Sóisialta agus Sláinte 2) d’Oideachas Sóisialta na hArdteistiméireachta Feidhmí.’ *(Ciorclán 12/2025)*

‘Cuirtear an fhoghlaim in OSPS ar fáil don scoláire tríd an réimse curaclaim Cúram Pearsanta.’ *(Cláir Foghlama na Sraithe Sinsearaí: Leibhéal 1 agus Leibhéal 2 Ráiteas Cláir p.12)*

‘Beidh ar scoileanna an tsonraíocht do OSPS na Sraithe Sinsearaí a thabhairt isteach faoi mhí Mheán Fómhair 2027 do gach scoláire eile a bheidh ag dul isteach sa chúigiú bliain.’ *(Ciorclán 12/2025)*

Cumhdach Leanaí
Soláthar Curaclaim – Iar-bhunoideachas

Ag Ullmhú don Teagasc

OSPS a Theagasc

Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG

CNCM - Sraith Uirlisí OSPS / OCG na S.Sóis

CNCM – Sraith Uirlisí OSPS/OCG na S.Sins.

Ag Ullmhú don Teagasc

OSPS a Theagasc

Acmhainní lena n-úsáid i dTeagasc OSPS/OCG

webwise.ie

Tacaíochtaí Webwise

Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca

Oide

Suíomh na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí agus Treoir Náisiúnta Tús Áite do Leanaí
Roinn 9.4.2

Oibleagáidí Reachtúla
Roinn 9.4.1

Achar ama lena gcur i gcrích
Roinn 9.9

Ráiteas um Chosaint Leanaí agus Measúnú Riosca

Athbhreithniú Bliantúil
Roinn 9.11

Ráiteas um Chosaint Leanaí a thacaíonn le Scoláire
Roinn 9.10.2

Foilsiú, Taispeáint agus Roinnt
Roinn 9.10.1

Caibidil 9

Measúnú Riosca i Ráiteas um Chosaint Leanaí

Oide

Cuspóir
Roinn 9.5.1

Teimpléad
Roinn 9.5.2

Sábháilteacht
Ar Líne
Roinn 9.5.3

Gníomhaíochtaí
Tar éis na scoile
Roinn 9.6

Áiseanna
Cónaithe
Roinn 9.7

Turais Scoile
Roinn 9.8

Athbhreithniú Bliantúil ar Ráiteas um Chosaint* Leanaí agus ar Mheasúnú Riosca

Athbhreithniú le déanamh gach bliain fhéilire nó a luaithe agus is indéanta tar éis athrú ábhartha a bheith tagtha ar aon ábhar dá dtagraíonn an ráiteas.

Úsáidfear doiciméad cáilíochtúil ROÓ agus an t-athbhreithniú bliantúil á dhéanamh

Comhairliúchán le Tuismitheoirí agus le Pearsanra na Scoile

Comhairliúchán le Leanaí

Réimsí Feabhsúcháin a Shainaithint

Pearsanra na scoile agus Cumann na dTuismitheoirí a chur ar an eolas faoin Athbhreithniú

Maoirseacht ag an mBord Bainistíochta

Roinn 9.11 agus 9.12

Cumhdach

Leabhrán um Chosaint agus um Shlándáil Leanaí

Tá na teimpléid a chuirtear ar fáil sa Leabhrán um Chosaint agus um Shlándáil Leanaí ann chun tacú le scoileanna an Ráiteas um Chosaint* Leanaí a fhorbairt agus a athbhreithniú.

Tá trí theimpléad sa Leabhrán um Chosaint agus um Shlándáil Leanaí <u>nach mór a úsáid.</u>

I mbeirteanna, léigí an Leabhrán um Chosaint agus um Shlándáil Leanaí.
Pléigí conas a d'fhéadfaí na tacaíochtaí nua seo a úsáid chun aiseolas a bhailiú ó phearsanra na scoile, tuismitheoirí/cúramóirí agus daltaí lena ráthú go gcomhlíonfadh an scoil na riachtanais chaomhnaithe.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Nósanna Imeachta Earcaíochta agus Ceanglais maidir le Grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Nósanna Imeachta Earcaíochta agus Ceanglais maidir le Grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána

Ceanglais Ghrinnfhiosrúcháin an Gharda Síochána
Roinn 10.1

Roinnt Múinteoirí
Roinn 10.2

Nósanna imeachta earcaíochta
Roinn 10.3

Cuairteoirí chuig imeachtaí scoile/ imeachtaí lasmuigh
Roinn 10.4

Caibidil 10

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Líomhaintí nó Amhras faoi Mhí - úsáid Leanaí maidir le Fostaithe Scoile

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Líomhaintí nó Amhras faoi Mhí-Úsáid Leanaí maidir le Fostaithe Scoile

Oide

I gcomhthéacs líomhaintí nó amhras faoi mhí-úsáid leanaí maidir le fostaithe scoile, is é an phríomhsprioc na leanaí a chosaint laistigh den scoil.

Tá dualgas cúraim ar gach údarás scoile, mar fhostóir, i leith a chuid fostaithe.

Déileálfar go cothrom leis an bhfostaí, lena n-áirítear an ceart gan breith a thabhairt air roimh phróiseas iomlán agus cothrom agus de réir mar is infheidhme, i gcomhréir leis na nósanna imeachta araíonachta ábhartha.

Ba chóir d'fhostóirí a thabhairt faoi deara gur cheart comhairle dlí a lorg i gcónaí sna cásanna seo toisc go mbíonn cúinsí éagsúla ann ó chás go chéile agus nach féidir dul i ngleic le gach cás sna nósanna imeachta seo.

Tá sé riachtanach go ndéileálfar leis an ábhar faoi rún daingean i gcónaí agus nach nochtfar céannacht an fhostaí, seachas mar a cheanglaítear faoi na nósanna imeachta laistigh den doiciméad seo.

Ní chuireann an ceanglas maidir le déileáil le cúrsaí faoi rún cosc ar DIA tuismitheoir/cúramóir a chur ar an eolas faoi líomhain mhí-úsáide a bhaineann lena leanbh.

Príomhphrionsabail, Caibidil 7

Líomhaintí nó Amhras faoi Mhí-Úsáid Leanaí maidir le Fostaithe Scoile

Oide

Ábhar Chaibidil 7

Roinn 7.1 Réamhrá

Roinn 7.2 Nós imeachta tuairiscithe

Roinn 7.3 Gníomh le déanamh ag an bhfostóir maidir leis an bhfostaí

Roinn 7.4 Gníomh araíonachta

Roinn 7.5 Gníomh le déanamh nuair a ardaíonn tuismitheoir/cúramóir imní faoi chosaint leanaí faoi Bhall d'Fhoireann na Scoile

Roinn 7.6 Comhroinnt Faisnéise ag Tusla

Ba chóir comhairle dlí a lorg i gcónaí i gcásanna ina bhfuil líomhaintí nó amhras ann maidir le mí-úsáid leanaí a bhaineann le fostaithe scoile

Caibidil 7

Príomhfhoghlaim

Gníomhaíocht

1

Breac síos do phríomhphointí foghlama ó sheisiún 3.

2

Liostaigh aon ghníomhartha mar thoradh duitse mar DIA/ LDIA.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oide

Oiliúint agus Tacaíochtaí

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Oiliúint

Oide

Cé?

- DIA, LDIA
- Pearsanra Uile na Scoile
- Bord Bainistíochta

Cé chomh minic?

- Oiliúint athnuachana
- Ar a laghad gach 3 bliana
- Coinnigh taifead

Soláthraithe Oiliúna

- Oide/NCOS
- Tusla
- Forais Bhainistíochta

Tacaíochtaí Breise

- SNSO
- Webwise

Caibidil 11

Imlíne ar Lá Dúnta na Scoile Uile

Oide

Seisiún 1	Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 Cad é atá nua i nósanna imeachta 2025? Príomhthéarmaíocht Cineálacha Mí-Úsáide Leanaí
Seisiún 2	Róil agus Freagrachtaí Déileáil le Nochtadh ó Leanaí Ábhair Imní a Thuairisciú Tuairisciú do Tusla Ceanglais maidir le Coimeád Taifead
Seisiún 3	Maoirseacht Cumhdach Leanaí Nósanna Imeachta Earcaíochta agus Ceanglais maidir le Grinnfhiosrúchán an Gharda Síochána Oiliúint agus Tacaíochtaí Ráiteas um Chosaint* Leanaí agus Measúnú Riosca

Oide

Acmhainní agus Tacaíochtaí

Roinn 6.1

Cuireadh leabhráin nua ar fáil ina bhfuil teimpléid nuashonraithe chun tacú le scoileanna na nósanna imeachta nuashonraithe a chur i bhfeidhm.

Tá na leabhráin agus na tacaíochtaí eile, lena n-áirítear iad siúd atá ar fáil ó Tusla, ar fáil ar: www.gov.ie/childprotectionschools

Eiseoidh PLU doiciméad Ceisteanna Coitianta.

Ciorclán 41/2025

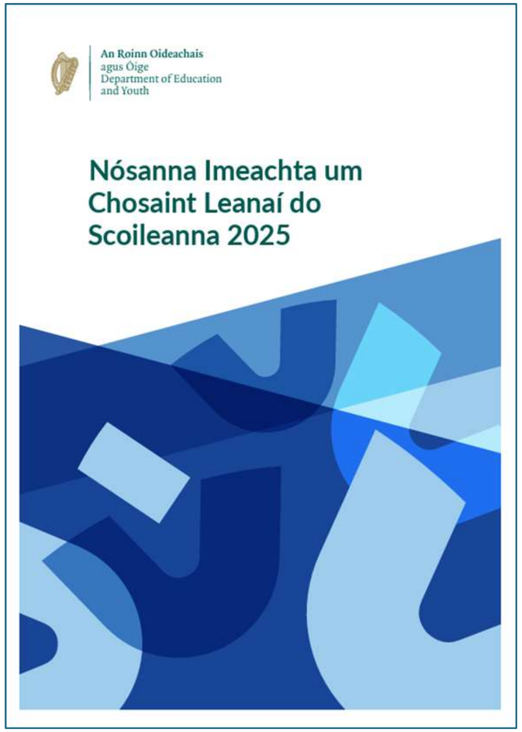

Fiosrúcháin

Roinn 7.2

Ba chóir ceisteanna ginearálta maidir leis na nósanna imeachta nuashonraithe a chur trí ríomhphost chuig an Roinn ag:

childprotection@education.gov.ie

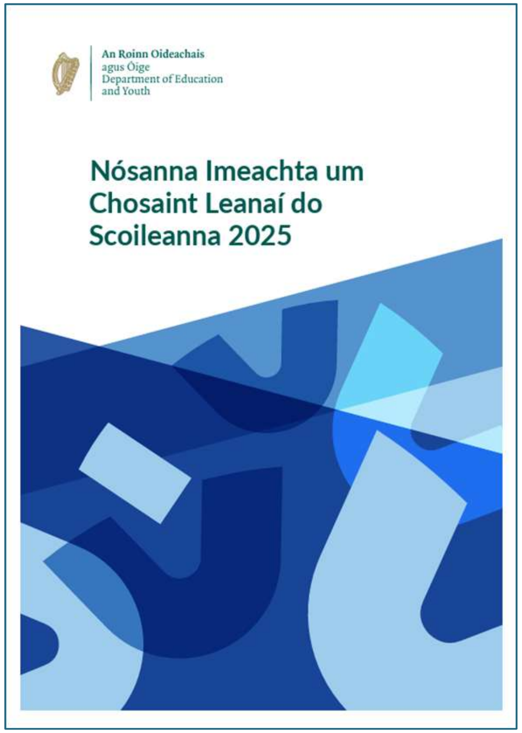

Ciorclán 41/2025

Oide

Na Chéad Chéimeanna Eile

Smaoinigh ar phríomhfhoghlaim agus ar ábhar machnaimh ón lá inniu

Déan iniúchadh ar na hacmhainní atá ar fáil, lena n-áirítear leabhráin tacaíochta na Roinne Oideachais & Óige

EFG don Fhoireann Iomlán

Nósanna imeachta a ghlacadh agus a chur chun feidhm faoi mhí na Nollag 2026

Meabhrúchán Tábhachtach

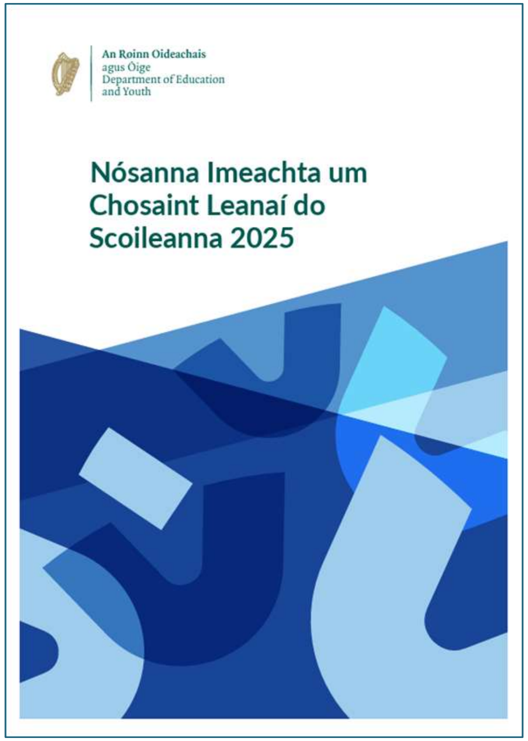

Ba chóir go mbeadh na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025 agus an Ciorclán 0041/2025 a ghabhann leo mar phríomhfhoinse faisnéise do phearsanra na scoile ar chúrsaí a bhaineann le cosaint leanaí.

Níl sé i gceist go gcuirfeadh ábhar an Imeachta Foghlama Gairmiúla seo in ionad an ghá atá le dul i ngleic go hiomlán leis na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Scoileanna 2025.